

Załącznik do uchwały Nr XIV/140/2025
Rady Miejskiej w Mroczy
z dnia 28 marca 2025 r.

LOKALNY PLAN
DEINSTYTUCJONALIZACJI
USŁUG SPOŁECZNYCH
GMINY MROCZA
NA LATA 2025-2027

Spis treści

I.WPROWADZENIE	3
II.CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	13
Diagnoza potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych – wyniki badań ankietowych	13
III 1. Pełnoletni mieszkańcy	13
III 1.1. Grupa badana	13
III 1.2. Ocena sytuacji życiowej i zawodowej	15
III 1.3. Warunki życia w gminie.....	17
III 1.4. Problemy społeczne w wybranych grupach mieszkańców.....	23
III 1.5. Wykluczenie społeczne.....	27
III 1.6. Pomoc społeczna	28
III 1.7. Wychowanie	33
III 1.8. Kultura	35
III 2. Pracownicy instytucji pomocowych	35
III 2.1. Grupa badana	35
III 2.2. Problemy społeczne	37
III 2.3. Wykluczenie społeczne.....	39
III 2.4. Wychowanie	40
III 2.5. Aktywność obywatelska	42
III 3. Uczniowie	44
III 3. 1. Grupa badana.....	44
III 3.2. Czas wolny	44
III 3.3. Aktywność społeczna i kulturalna	47
Wnioski z diagnozy:	51
IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	53
V. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY	56
Wskaźniki rezultatu i produktu	56

I.WPROWADZENIE

Proces deinstytucjonalizacji usług społecznych został zdefiniowany w dokumencie pn. Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przyjętym w dniu 15 czerwca 2022 roku przez Radę Ministrów. W jego świetle deinstytucjonalizacja polega na „rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej oraz na wypracowaniu i wdrożeniu rozwiązań, które umożliwią niezależne życie osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, osobom w kryzysie psychicznym i innym osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a dzieciom życie pod opieką rodzinną lub pod opieką zbliżoną do rodzinnej”¹.

Deinstytucjonalizacja usług społecznych zalicza się do niezwykle istotnych kierunków rozwoju polityki społecznej w ostatnich latach, szczególnie w kontekście współczesnych wyzwań związanych ze zmianami w strukturze społecznej, przeobrażeniami modelu rodziny i rynku pracy czy kwestiami natury zdrowotnej². Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Mrocza wpisuje się w tę tendencję.

Ogólnym celem niniejszego dokumentu jest wskazanie zakresu niezaspokojonych potrzeb społecznych w Gminie Mrocza i w związku z tym adekwatne zaplanowanie procesu rozwoju usług społecznych. Pozwoli to na wyznaczenie priorytetów rozwojowych gminnej polityki społecznej oraz umożliwi dostęp do środków centralnych oraz regionalnych pochodzących z Unii Europejskiej.

Samorząd planując rozwój usług społecznych powinien dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów oraz szczegółowej analizy interesariuszy tego procesu (analiza podmiotów instytucjonalnych i organizacji oraz potencjalnych partnerów tego procesu). Plan powinien uwzględniać analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych. Niezwykle ważnym zadaniem jest określenie stanu przygotowania kadr służb społecznych, w tym istniejących deficytów kadrowych i kompetencyjnych.

---

¹ Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), str. 96.

² Zob. Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, MRiPS 2023, s. 4 i nn.

Dokument uwzględnia rekomendacje Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawarte w dokumencie „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”.

Dokument składa się z dwóch zasadniczych części, tj. diagnostycznej i programowej. Pierwsza ze wskazanych zawiera główne dane i informacje dotyczące sfery polityki społecznej w gminie. Jej opracowanie opierało się na wynikach badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy. Cel badania stanowiło rozeznanie potrzeb społeczności lokalnej Gminy Mrocza w zakresie usług społecznych, w szczególności zidentyfikowanie istniejącego w środowisku lokalnym zapotrzebowania na usługi społeczne i określenie kierunków rozwoju w zakresie usług społecznych.

Część programowa dokumentu prezentuje usługi społeczne w danych obszarach oraz przypisane im cele oraz kluczowe działania, a także źródła ich finansowania.

II.CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Mroczka jest gminą miejsko-wiejską, położoną w powiecie nakielskim, w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Według danych GUS jej powierzchnia wynosi 150 km² i jest podzielona jest na 15 sołectw: Białowieża, Drażno, Drzewianowo, Izabela, Jeziorki Zabartowskie, Kaźmierzewo, Kosowo, Krukówko, Matyldzin, Ostrowo, Rościmin, Samsiecznynek, Wiele, Witosław i Wyrza oraz miasto Mroczka, które składa się z trzech osiedli: Jedynka, Stare Miasto i Osiedle Młodych.

Struktura ludności Gminy Mroczka.

Tabela 1 Struktura mieszkańców wg. określonych kryteriów

Lp.	Kategoria	Liczba osób
1.	Liczba mieszkańców Gminy na dzień 31 grudnia 2023r., w tym:	8784
	• kobiet	4378
	• mężczyzn	4406
2.	Liczba mieszkańców Gminy na dzień 31 grudnia 2023r., z podziałem na sołectwa	
	Białowieża	270
	Drażno	385
	Drzewianowo	309
	Izabela	164
	Jeziorki Zabartowski	159
	Kaźmierzewo	151
	Kosowo	457
	Krukówko	218
	Matyldzin	249
	Ostrowo	356
	Rościmin	228
	Samsiecznynek	237
	Wiele	481
	Witosław	681

	Wyrza	359
3.	Liczba mieszkańców Gminy na dzień 31 grudnia 2023r., z podziałem na wiek:	
	• dzieci do 6 roku życia	603
	• dzieci i młodzież powyżej 6 a 18 rokiem życia	1328
	• osoby powyżej 18 roku życia do lat 60	4947
	• osoby powyżej 60 roku życia do lat 80	1605
	• osoby powyżej 80 roku życia	195
4.	Liczba osób z niepełnosprawnościami na dzień 31 grudnia 2023r.	203
	Liczba osób w kryzysie psychicznym na dzień 31 grudnia 2023r.	503
	Liczba rodzin zastępczych na dzień 31 grudnia 2023r.	14
	Liczba osób w kryzysie bezdomności na dzień 31 grudnia 2023r.	7
5.	Istniejące instytucje w Gminie Mroczu	
	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy	
	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji	
	Gminny Zespół Obsługi Oświaty	
	Przedszkole Miejskie w Mroczy	
	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego	
	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Witosławiu	
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia „KMK KOS” w Kosowie	
	Przedszkole Niepubliczne „Mini Akademia”	
	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna	
	Technikum Bydgoskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego	
	TPD KPOR Warsztat Terapii Zajęciowej	
	Komisariat Policji	
	Parafia Rzymsko-Katolicka w Mroczy	
	Parafia Rzymsko-Katolicka w Drzewianowie	
	Parafia Rzymsko-Katolicka w Orlu	

System wsparcia rodziny.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy, a obecnie Centrum Usług Społecznych w Mroczy (CUS) realizuje szereg zadań i usług wynikających z różnych ustaw. W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Za Życiem CUS oferuje wsparcie asystentów rodziny dla rodzin z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

Dodatkowo prowadzi obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego czuwając nad prawidłowym jego działaniem oraz grup roboczych w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Prowadzi również rejestr żłobków w ramach ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3. Prowadzi również Punkt Wydawania Posiłków w ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

CUS zajmuje się także dystrybucją artykułów żywnościowych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w Punkcie Wydawania Żywności.

CUS w Mroczy realizuje również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o systemie oświaty realizując pomoc materialną dla uczniów, o dodatkach mieszkaniowych, prawo energetyczne, Karty Dużej Rodziny, a także wynikające z innych ustaw realizując wypłaty dodatku osłonowego, dodatku węglowego, dodatku dla innego źródła, dodatku elektrycznego, pozyskiwaniu danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków w zakresie prowadzenia postępowań, przekazywania informacji, wydawania decyzji i zaświadczeń dla osób ubiegających się o dotację w ramach programu „Czyste Powietrze”, pomoc obywatelom Ukrainy, potwierdzanie możliwości zakupu węgla po preferencyjnych cenach przez obywateli gminy oraz realizacje zadań w ramach wypłaty bonu energetycznego.

Wspieranie rodzin i osób w kryzysie.

Na terenie Gminy Mrocza realizowane są zadania z zakresu interwencji kryzysowej. W ramach interwencji organizowane są działania takie jak: pomoc psychologiczna, pomoc pracownika socjalnego, pedagoga oraz kuratora sądowego. Ponadto w ramach interwencji kryzysowej mieszkańcy mogą skorzystać ze wsparcia w otrzymaniu schronienia osobom dotkniętych przemocą, a także otrzymać kompleksową informację na temat różnych form pomocy i wsparcia, które są świadczone w Gminie Mrocza.

W ramach interwencji kryzysowej w 2022 roku ze wsparcia korzystało 107 rodzin, w tym 283 osób w rodzinach. Natomiast w 2023 roku 135 rodzin i 360 osób w rodzinach.

System wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

W ramach ustawy o pomocy społecznej świadczy m.in. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania poprzez zatrudnianie mobilnych opiekunek środowiskowych.

W gminie Mroczka realizowane są usługi opieki wytchnieniowej, która ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa, dzięki temu osoby te zyskają czas, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację oraz na załatwienie niezbędnych spraw w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2023, 2024, 2025 „Opieka Wytchnieniowa”

Realizowane również są usługi asystencji osobistej w ramach Ministerialnego Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek samorządu terytorialnego – edycja 2023, 2024, 2025.

Usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy asystenta w:

- 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
- 3) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
- 4) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);
- 5) zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

W gminie Mroczka realizowana usługa wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów dla:

- seniorów w wieku 65 i więcej,
- osób mających problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia,
- prowadzące samodzielnie gospodarstwa domowe,
- mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Realizowany jest również Projekt „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” w partnerstwie współfinansowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 dla niesamodzielnych mieszkańców gminy w postaci świadczenia usług społecznych, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii takich jak Teleopieka i telemedycyna.

Gmina Mroczka realizuje także usługę Przycisk Sieci Życia, która umożliwia wezwanie pomocy aktywując przycisk na telefonie w ramach Krajowej Sieci Alarmowej Sztabu ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

System wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym.

Dla osób w kryzysie psychicznym realizowane jest wsparcie psychologiczne oraz porady, mediacje, interwencje kryzysowe, wprowadzono elementy Akademii Rodzica. Wskazano pomoc specjalistów: psychiatrów, neurologów, logopedów, PPPP w Nakle nad Notecią, PZP w Nakle, WPZP w Bydgoszczy. Przekazywano materiały edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne. W 2023 roku wsparciem objęto 57 rodzin, w tym 171 osób w rodzinach.

Realizowane są także specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby (gmina), która potrzebuje pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą obejmować:

1. Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.
2. Pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.
3. Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
4. Pomoc mieszkaniowa.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane były usługi w gminie Mrocza w 2023 roku w 12 środowiskach dla 13 dzieci i wykonano 887 świadczeń.

System wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności.

Osoba bezdomna może zostać objęta pomocą polegającą na wspieraniu i rozwiązywaniu jej problemów życiowych i w szczególności w pomocy w uzyskaniu schronienia. W przypadku wystąpienia potrzeby udzielenia tej formy wsparcia osoby bezdomne, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały była Gmina Mrocza, umieszczone były w placówkach zapewniających schronienie na terenie Polski. W roku 2023r. powyższą formą pomocy objęto 7 osób.

Zakres rozwoju usług społecznych w Gminie Mrocza na podstawie opracowanych dokumentów strategicznych.

Z analizy dokumentów tj. **Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022 MGOPS w Mroczy wynika, iż:** Gmina Mrocza nie posiada wystarczających miejsc spotkań dla seniorów, w związku z powyższym uzasadniony jest rozwój infrastruktury ukierunkowanej na aktywizację i integrację tych grup osób oraz upowszechnianie informacji o tego rodzaju inicjatywach, jak i samej potrzebie aktywizowania oraz otoczenia wsparciem ze względu na dalszy wzrost osób, w tym przedziale wiekowym i starzenie się społeczeństwa oraz wzrost osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym także w Gminie Mrocza.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy w ramach opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2028 określono przyczyny, problemy i potrzeby rozwojowe gminy w sferze społecznej, które dotyczą kilku obszarów m.in.:

- starzejącego się społeczeństwa w związku z niewystarczającą ofertą pomocy dla osób starszych, co będzie rodziło potrzebę zwiększenia w kolejnych latach popytu na usługi opiekuńcze, asystencje i inne rodzaje wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami;
- niedostawanie infrastruktury do osób z niepełnosprawnościami i starszych, co powoduje niską świadomość społeczną, wskazana jest poprawa dostępności infrastruktury dla osób niepełnosprawnych i starszych;

- marginalizacja, wyłączenie, ubóstwo, problemy społeczne, przejawiające się w niechęci do uczestnictwa w życiu społecznym, w związku z powyższym wskazana aktywizacja i integracja osób wykluczonych społecznie poprzez realizację projektów społecznych;
- stereotypy społeczne jako źródło niekorzystnego wizerunku pomocy społecznej, przejawiające się w oporze przed zgłoszeniem się o pomoc osób potrzebujących i szukających pomocy oraz lęk osób otrzymujących pomoc przed stygmatyzacją. Celowe są działania edukacyjne o problemach społecznych, kształtujących prawidłowe postawy, niwelujące stereotypy, które pośrednio mogą krzywdzić osoby bezradne, czy też wpływać niekorzystnie na ich stan psychiczny;
- bariery komunikacyjne, które wpływają na rezygnację z aktywizacji zawodowej czy społecznej, co wynika z lokalizacji gminy w dużej odległości od większych miast.

Na podstawie dokonanej analizy SWOT, dotychczasowego doświadczenia pracowników CUS oraz rzeczywistych potrzeb społecznych, wytypowano obszary priorytetowe wymagające wsparcia oraz cele i kierunki działań i zadania im przypisane wśród nich m.in: osoby niepełnosprawne, osoby starsze i rodzina.

Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Mrocza

W Gminie Mrocza działają następujące organizacje pozarządowe:

- ✓ Stowarzyszenie Izyda - Palcówka Wsparcia Dziennego - prowadzenie placówki wsparcia dziennego - świetlicy (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Regionalny - Warsztat Terapii Zajęciowej ,
- ✓ Stowarzyszenie Sursum Corda – bezpłatne porady prawne i obywatelskie,
- ✓ Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk” – w ramach projektu grantowego współfinansowanego z osi 11 RPO WK-P 2014-2020 w latach 2019-2022 LGD udzielała grantów na aktywizację społeczną mieszkańców powiatu nakielskiego - osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Uczestnikom grantów oferowano m.in. zajęcia związane z rozwojem zainteresowań; zajęcia prozdrowotne – fizjoterapia, taniec, nordic walking; wsparcie psychologiczne. Ponadto od 2016 r. LGD prowadzi cykliczne działania ukierunkowane na aktywizację osób starszych (60+) m.in. warsztaty, pokazy, wyjazdy tematyczne ale również integruje osoby i podmioty

działające na rzecz tej grupy, a także udziela minigranty w ramach działalności statutowej.

Podmioty prywatne między innymi prywatne domy pomocy społecznej, prywatne firmy świadczące usługi opiekuńcze, transportowe:

- ✓ Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień Koliber – terapia uzależnień,
- ✓ Maik, Bala, Sobieszczański – usługi transportowe,
- ✓ Ani-Med Anna Kujoth – prywatna praktyka pielęgniarstwa i usługi rehabilitacyjne,
- ✓ Centrum Medyczne Medicover w Mroczynie – usługi stomatologiczne,
- ✓ "Mini Akademia" Barbara Szurik – usługi organizowania imprez okolicznościowych głównie dla dzieci.

III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Diagnoza potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych –
wyniki badań ankietowych

III 1. Pełnoletni mieszkańcy

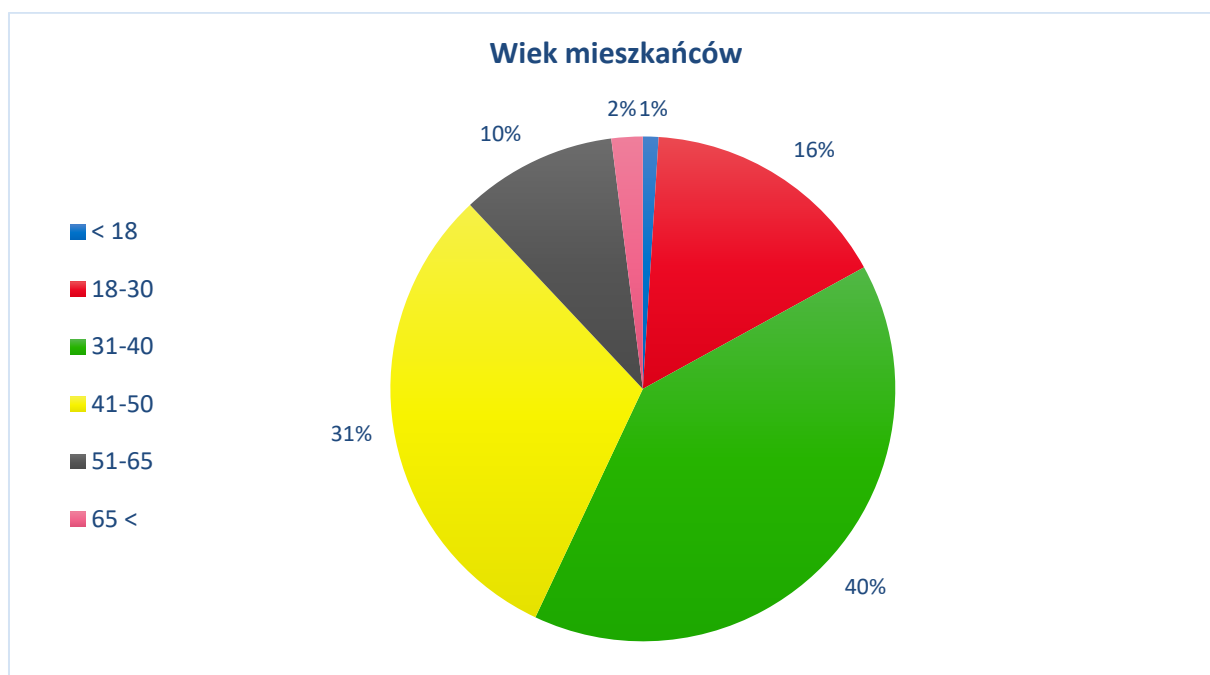
III 1.1. Grupa badana

Wykres 1. Płeć dorosłych mieszkańców

W badaniu wzięło udział 162 dorosłych mieszkańców gminy Mroczka. Największa część ankietowanych to kobiety (84%), a pod względem wieku przeważają osoby w wieku 31-40 lat (40%) oraz starsze 41-50 (31%).

Wykres 2. Wiek ankietowanych mieszkańców

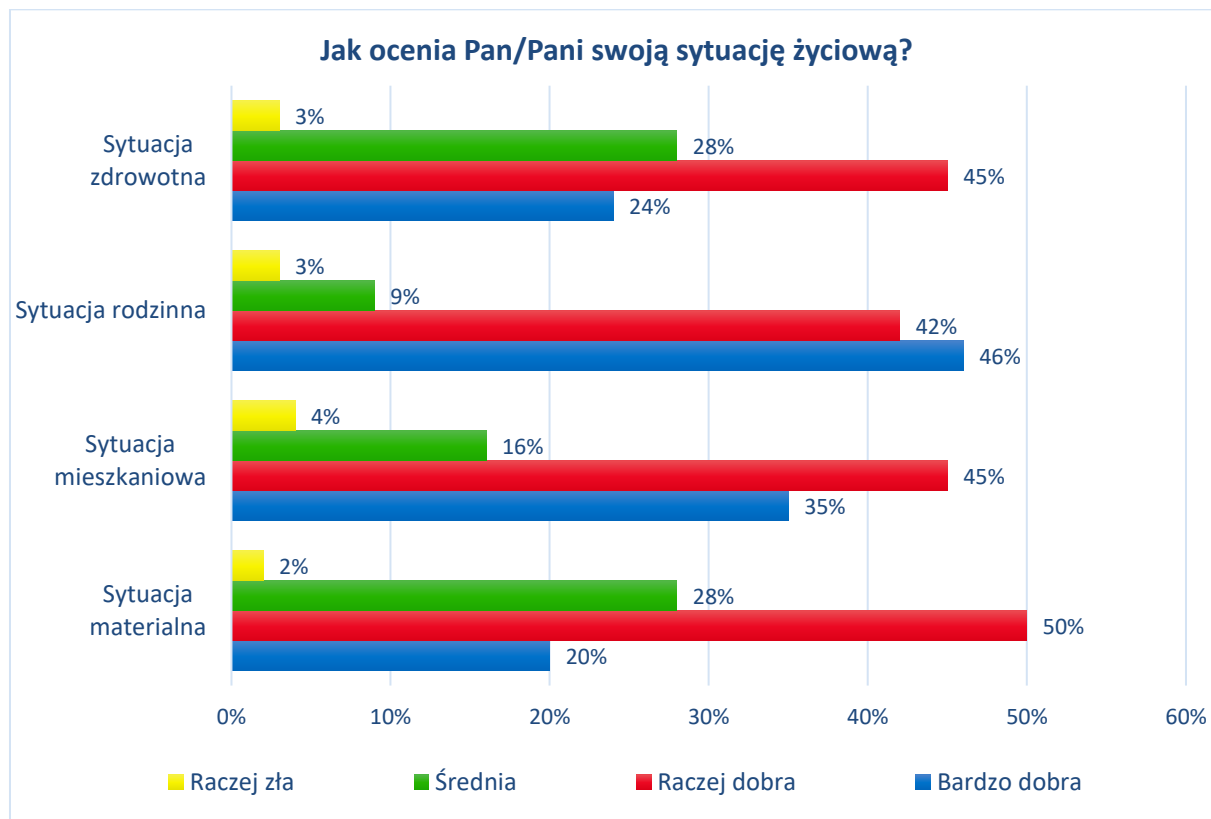
Wykres 3. Wykształcenie mieszkańców

Nieznacznie ponad połowa badanych (51%) tytułuje się wykształceniem wyższym, a druga w kolejności grupa (32%) wykształceniem średnim.

III 1.2. Ocena sytuacji życiowej i zawodowej

Wykres 4. Sytuacja życiowa mieszkańców

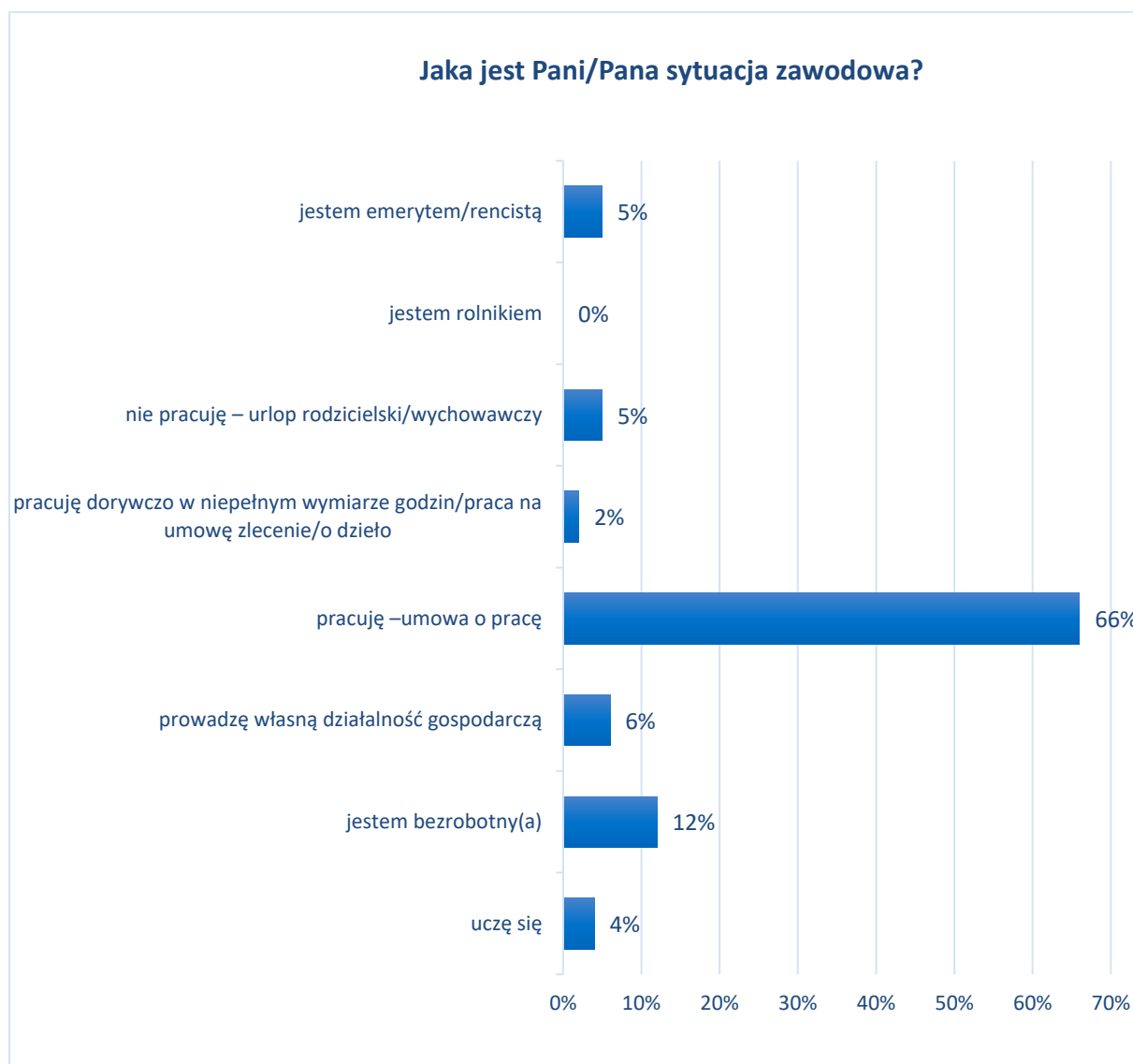

Mieszkańcy gminy bardzo pozytywnie oceniają swoją sytuację życiową.

W tym najbardziej są zadowoleni ze swojej sytuacji rodzinnej (łącznie 88%³). W następnej kolejności z sytuacji mieszkaniowej (80%), materialnej (70%), a najmniej ze zdrowotnej (łącznie 69%), aczkolwiek i tak w wysokim zakresie.

³ Podano wspólnie wskazania „raczej dobra” i „bardzo dobra”.

Wykres 5. Sytuacja zawodowa mieszkańców

Na pytanie o sytuację zawodową, zdecydowanie najwięcej respondentów deklaruje, że obecnie pracuje na umowę o pracę (66%).

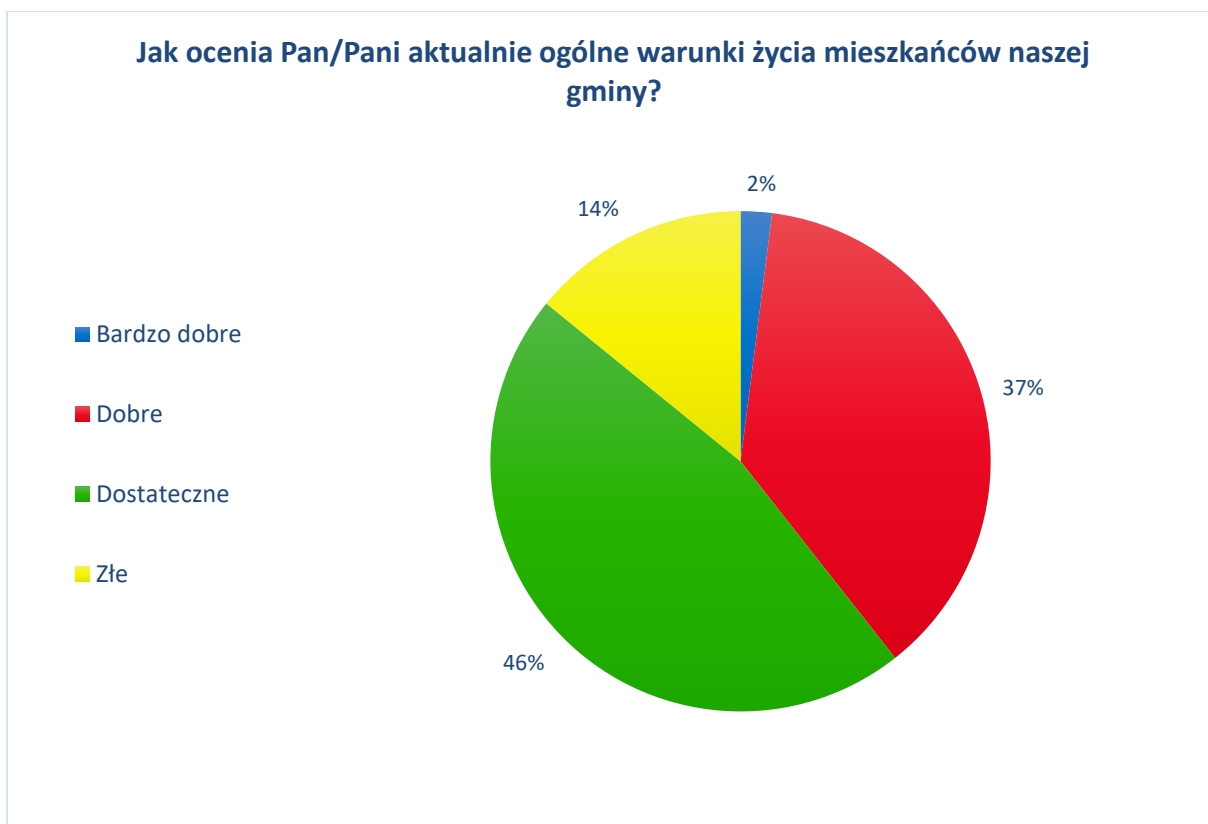
Dla porównania 12% badanych określiło się jako osoby bezrobotne.

Żaden z ankietowanych nie podał, że jest rolnikiem (0%).

III 1.3. Warunki życia w gminie

Wykres 6. Ogólne warunki życia mieszkańców gminy Mrocza

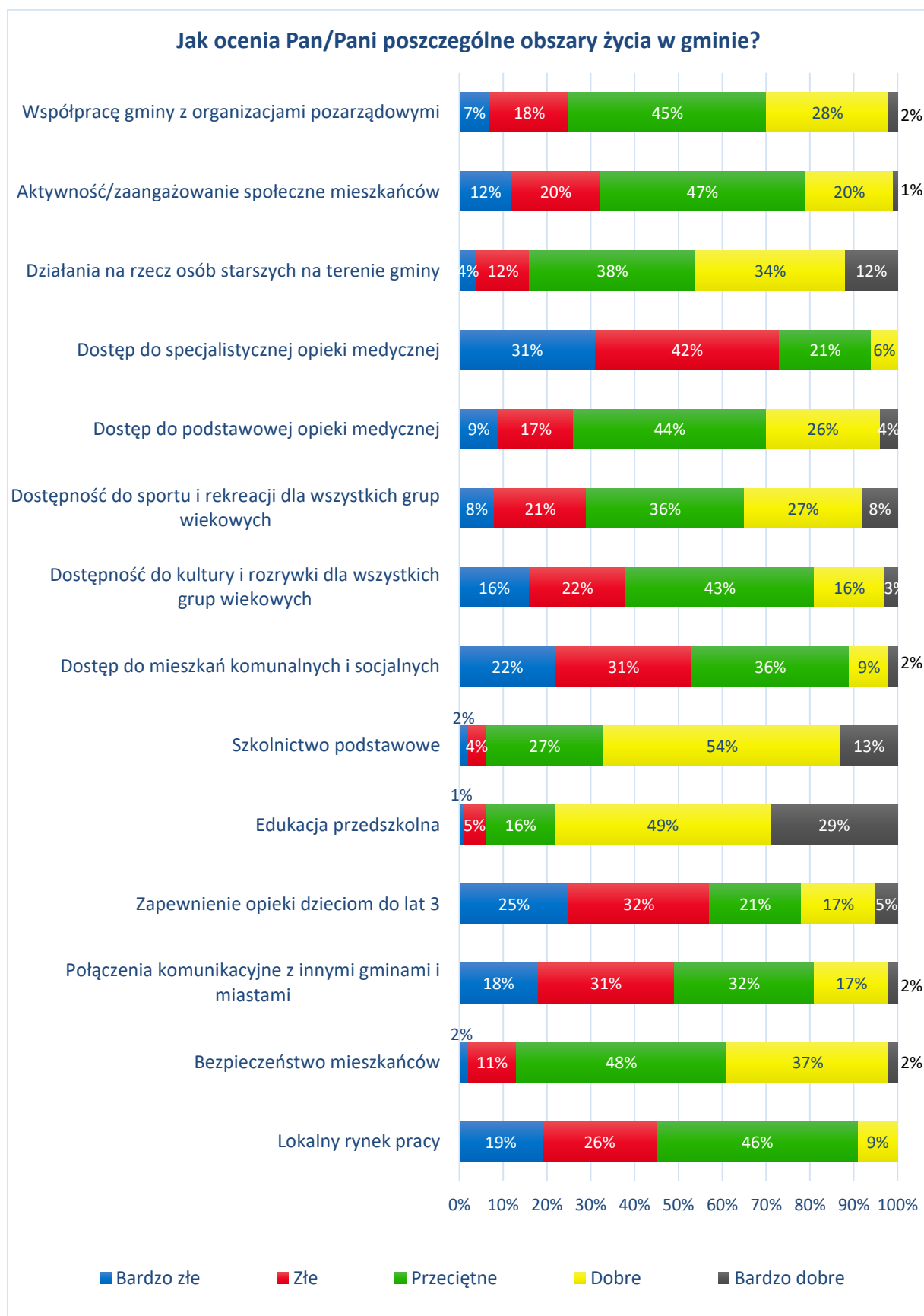

Największa część mieszkańców (46%) ocenia jako dostateczne warunki do życia panujące w gminie Mrocza,

Natomiast zdaniem 37% badanych warunki są dobre. W opinii 2% wręcz bardzo dobre. Pozostałe 14% uważa, że warunki do życia w gminie Mrocza są złe.

Podsumowując, mieszkańcy w większości są zadowoleni z warunków życia w gminie.

Wykres 7. Ocena poszczególnych obszarów życia w gminie

W następnym pytaniu poproszono mieszkańców o ocenę jakości usług w poszczególnych 14 obszarach życia na terenie gminy.

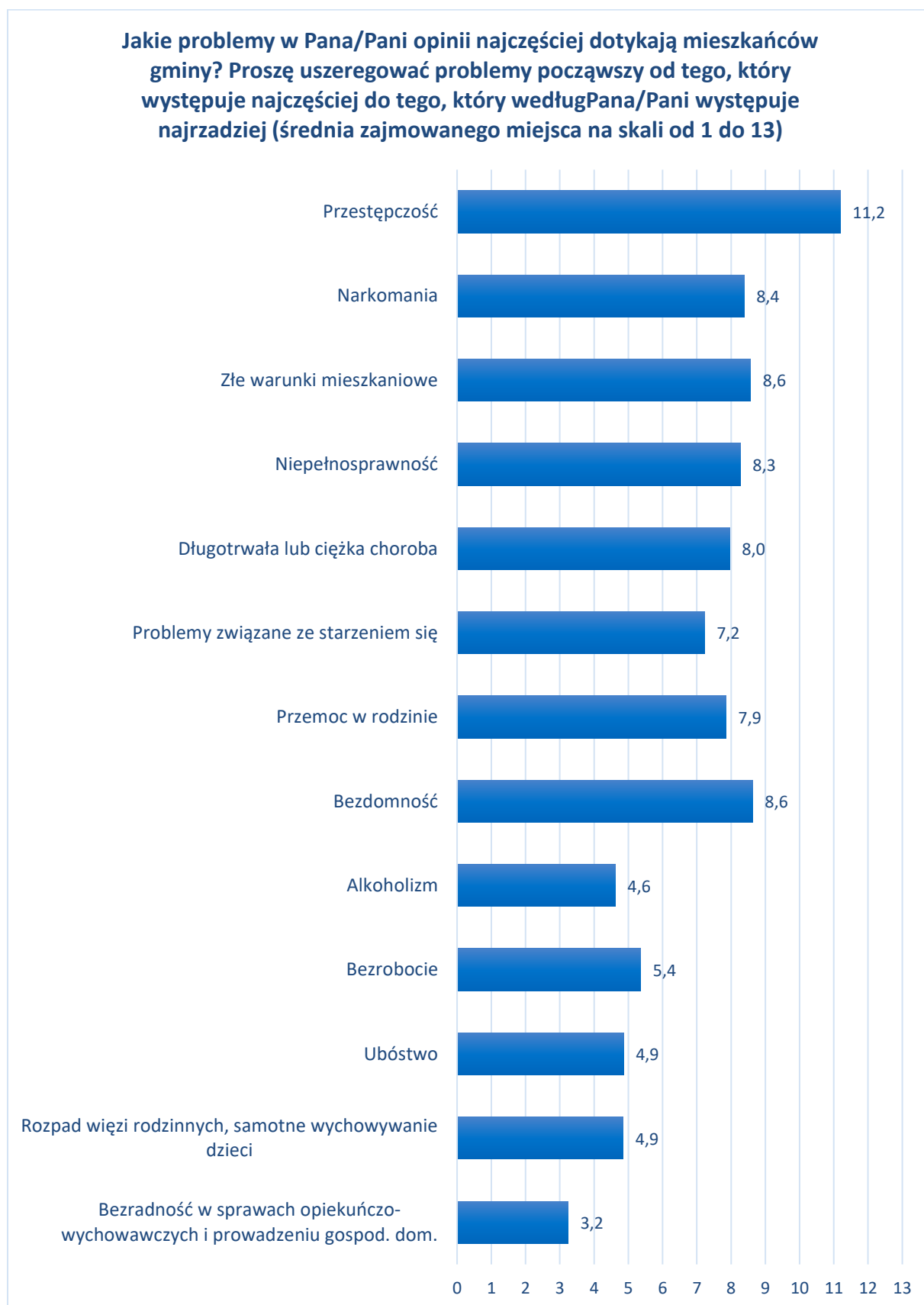
Ankietowani zdecydowanie najwyżej ocenili jakość edukacji przedszkolnej (łącznie 78% uważa ją za dobrą lub bardzo dobrą). Na drugim miejscu znalazła się jakość kształcenia w szkołach podstawowych na terenie gminy (67%).

Natomiast wszystkie pozostałe obszary życia zostały ocenione o wiele niżej. W tym dominują oceny „przeciętnie”. Największa grupa badanych określiła jako przeciętny stan bezpieczeństwa mieszkańców – tego zdania jest blisko połowa z nich (48%), a niewiele mniej, ocenia jako przeciętną aktywność społeczną mieszkańców (47%) i lokalny rynek pracy (46%).

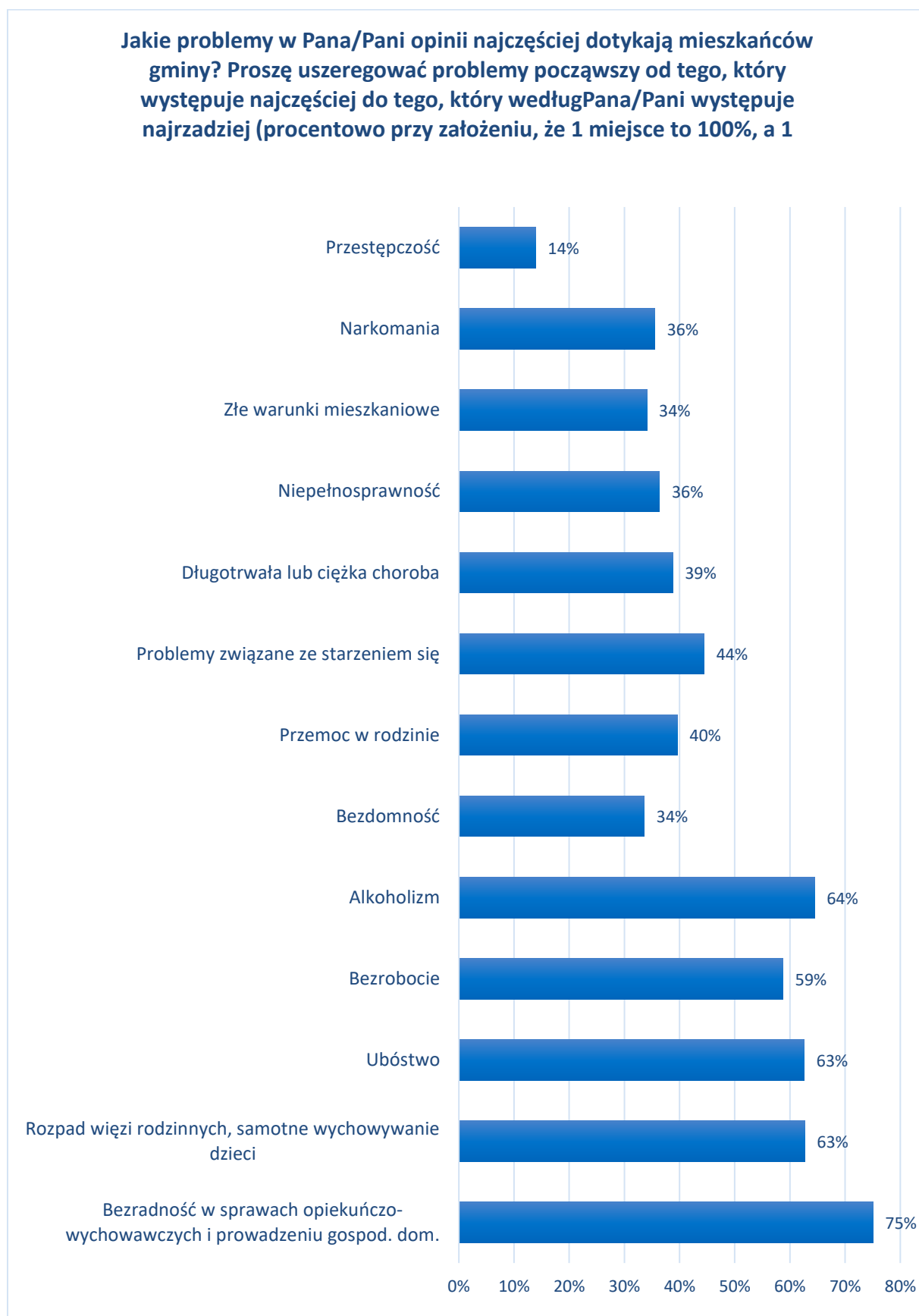
Po połączeniu wskazań „bardzo złe” i „złe”, okazuje się, że zdecydowanie najgorzej mieszkańcy oceniają dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (73%), dostęp do miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (57%) i dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych (53%).

W pozostałych obszarach mniej niż połowa badanych wyraziła się o nich negatywnie.

Wykres 8. Najczęstsze problemy mieszkańców gminy – średnia zajmowanego miejsca w skali od 1 do 13, gdzie 1 oznacza "najczęściej" a 13 - "najrzadziej"

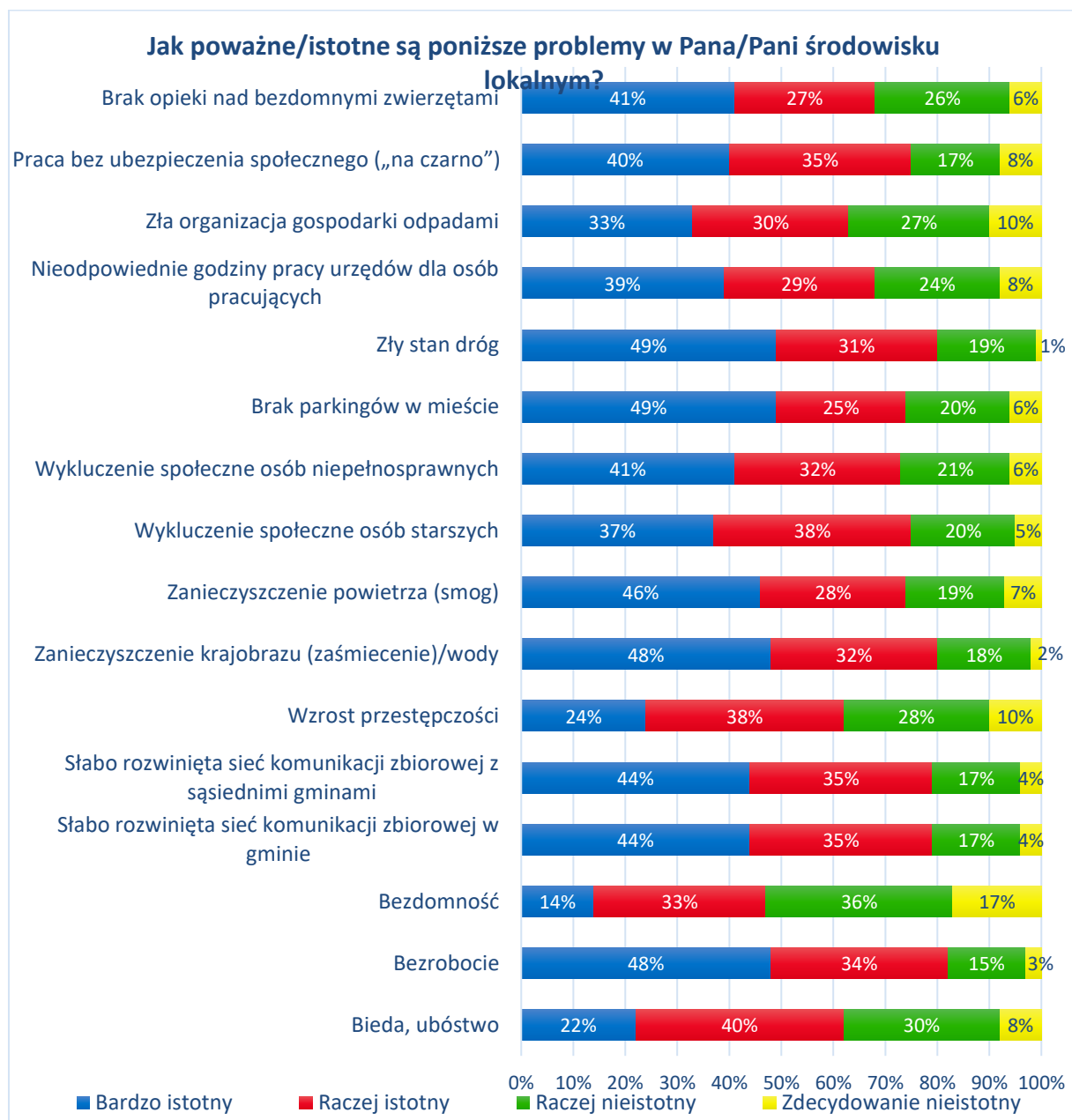
Wykres 9. Najczęstsze problemy mieszkańców gminy – procentowe wartości średniej zajmowanego miejsca w skali od 1 do 13, gdzie 1 oznacza "najczęściej" (100%) a 13 - "najrzadziej" (0%)

Następne pytanie dotyczyło najczęstszych problemów mieszkańców gminy. Przyjąwszy za miernik średnią zajmowanego miejsca w skali od 1 do 13 (gdzie 1 oznacza "najczęściej" a 13 - "najrzadziej"), okazuje się, że głównym problemem mieszkańców jest przestępczość (11,2), a najmniejszym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (3,2).

Natomiast biorąc pod uwagę procentowe wartości średniej zajmowanego miejsca w skali od 1 do 13, (gdzie 1 oznacza "najczęściej" (100%) a 13 - "najrzadziej" (0%)), najczęściej występującym problemem społeczności lokalnej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (75%) i alkoholizm (64%). Natomiast przestępczość znajduje się na samym końcu (14%).

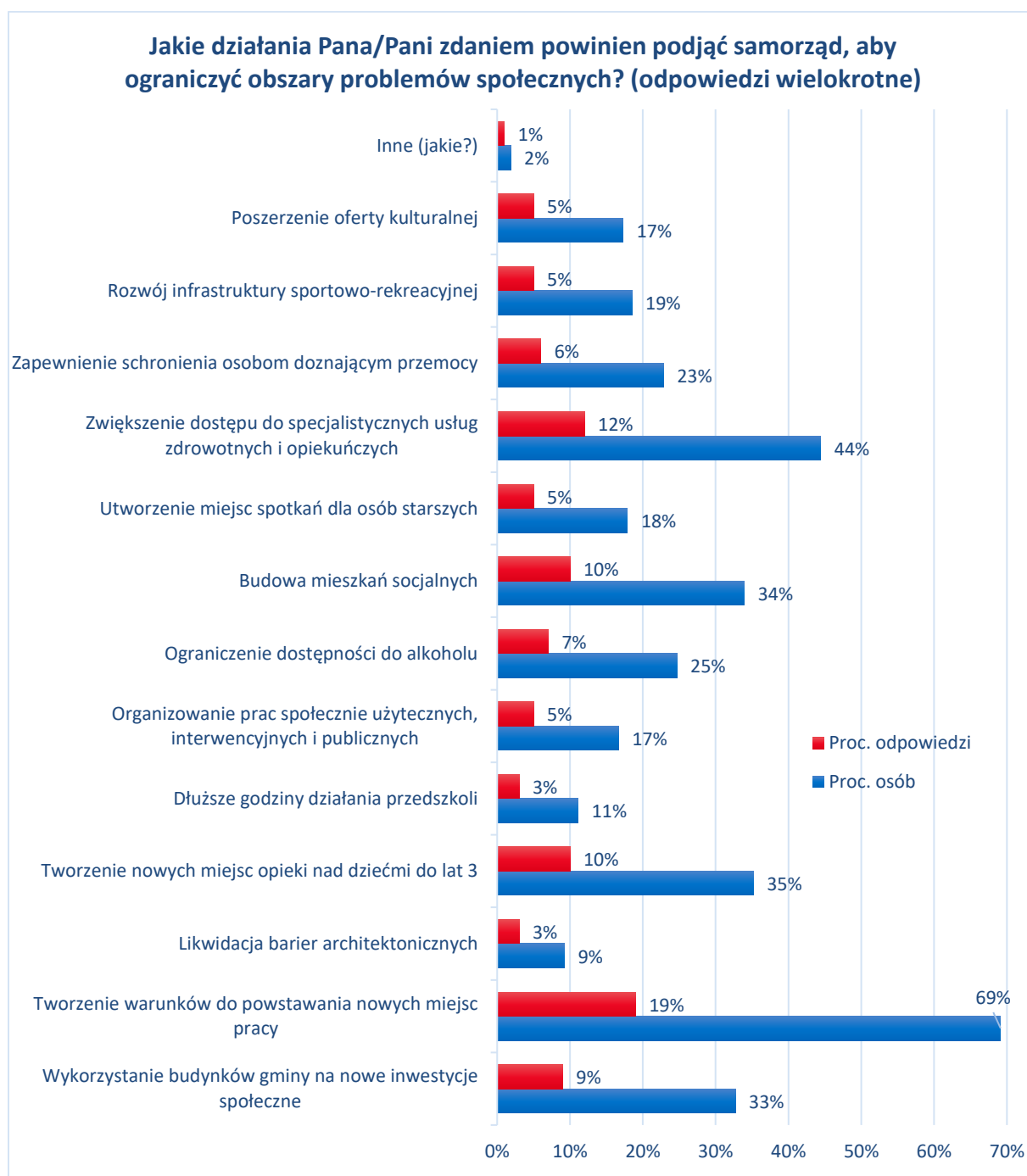
Wykres 10. Najistotniejsze problemy w środowisku lokalnym zdaniem dorosłych mieszkańców

Następne pytanie obejmowało opinie na temat najistotniejszych problemów w gminie. Zdaniem ponad połowy dorosłych mieszkańców każde z wymienionych zjawisk stanowi bardzo istotny lub raczej istotny problem w gminie. Wyjątkiem jest bezdomność – którą łącznie 47% ankietowanych oceniło w ten sposób. Problem, na który wskazała największa część badanych to bezrobocie (dla 48% jest bardzo istotny, a dla 34% raczej istotny).

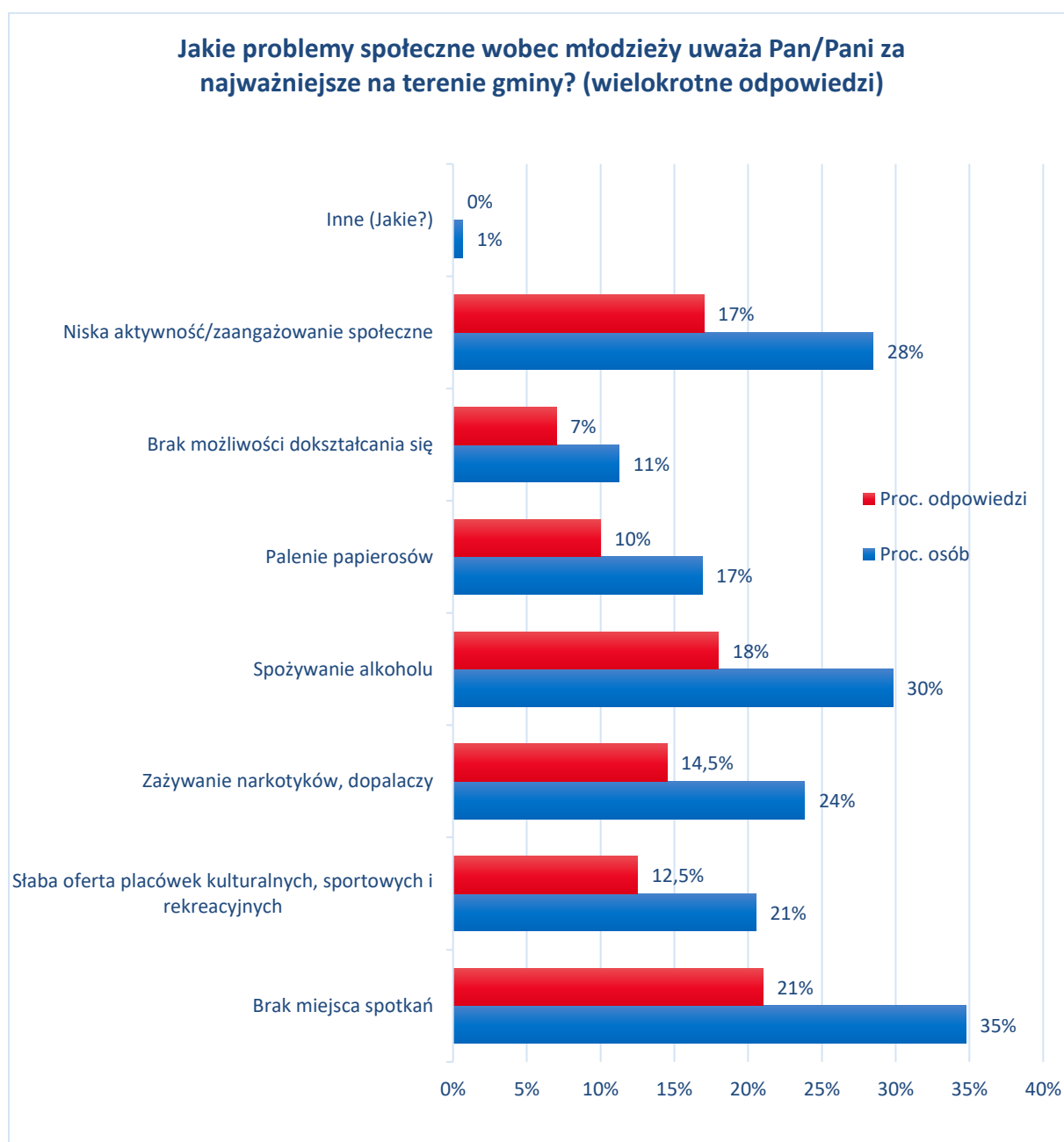
III 1.4. Problemy społeczne w wybranych grupach mieszkańców

Wykres 11. Działania, jakie powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary problemów społecznych

W pytaniu o to, jakie działania powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary problemów społecznych dopuszczono możliwość podania wielu odpowiedzi. Zdecydowanie najwięcej respondentów wskazało na konieczność tworzenia nowych miejsc pracy (69%). W drugiej kolejności mieszkańcy sygnalizują potrzebę zwiększenia dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych (44%), a w trzeciej tworzenie miejsc opieki na dziećmi w wieku do lat 3 (35%).

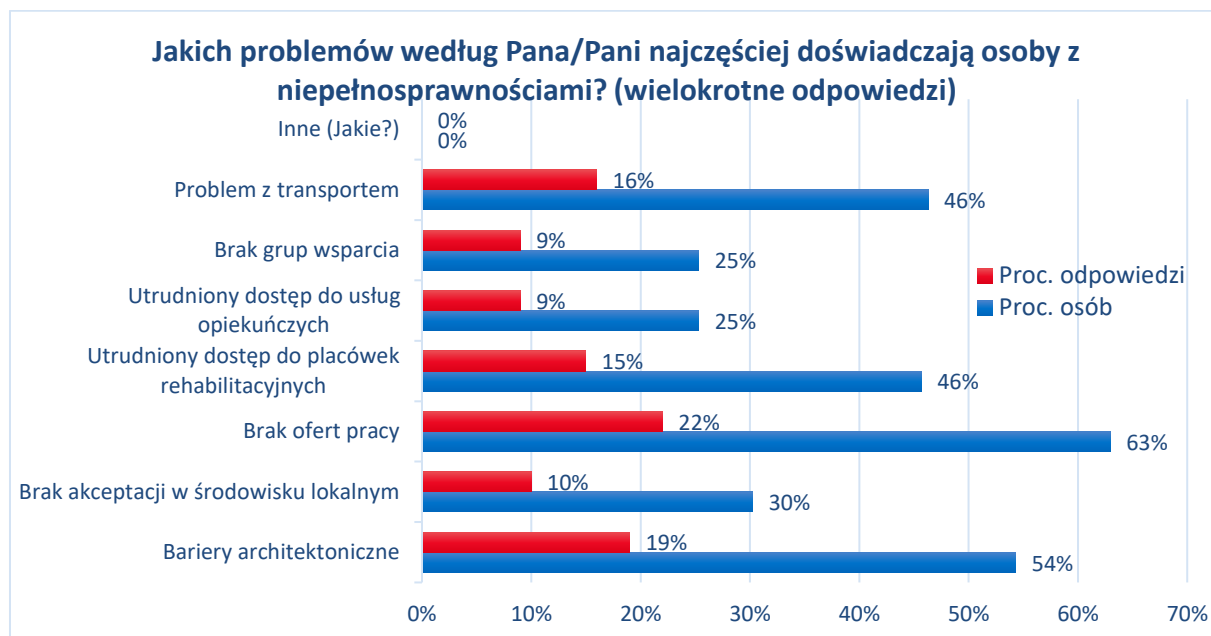
Wykres 12. Najważniejsze problemy społeczne w kontekście młodzieży na terenie gminy Mrocza

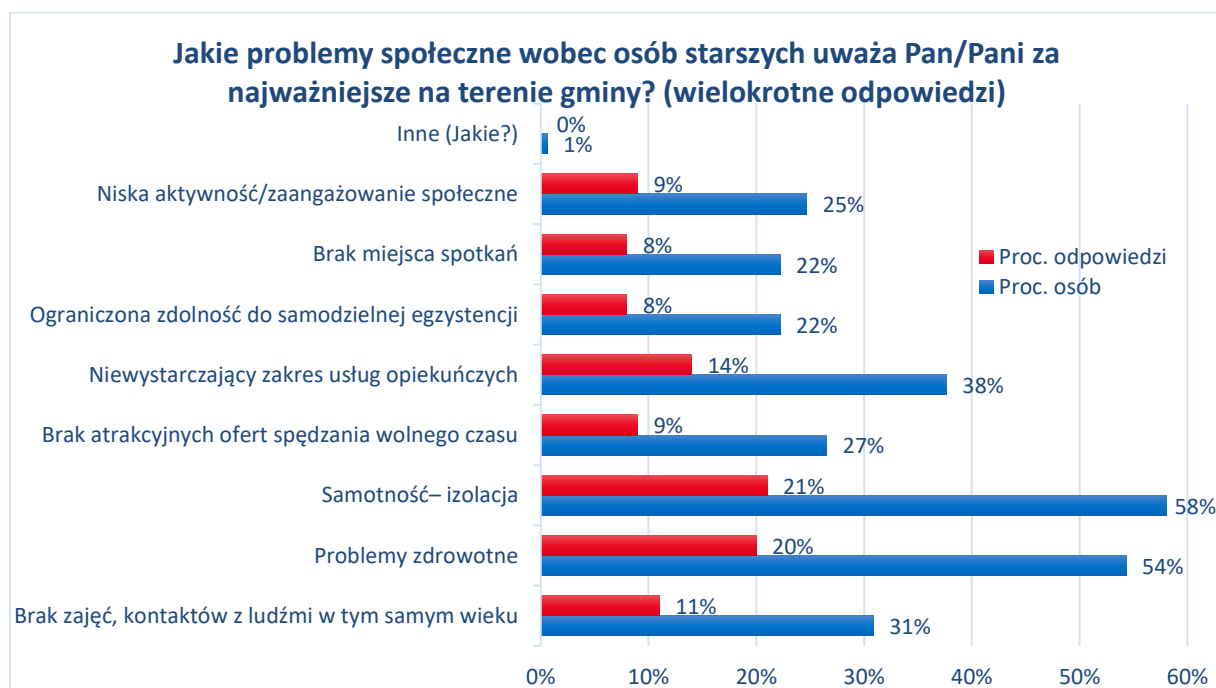
W odczuciu dorosłych mieszkańców główne problemy młodzieży w gminie to brak miejsc do spotkań (35% ankietowanych), spożywanie alkoholu (30%) i niskie zaangażowanie w sprawy społeczne (28%).

Wykres 13. Najczęstsze problemy osób z niepełnosprawnościami

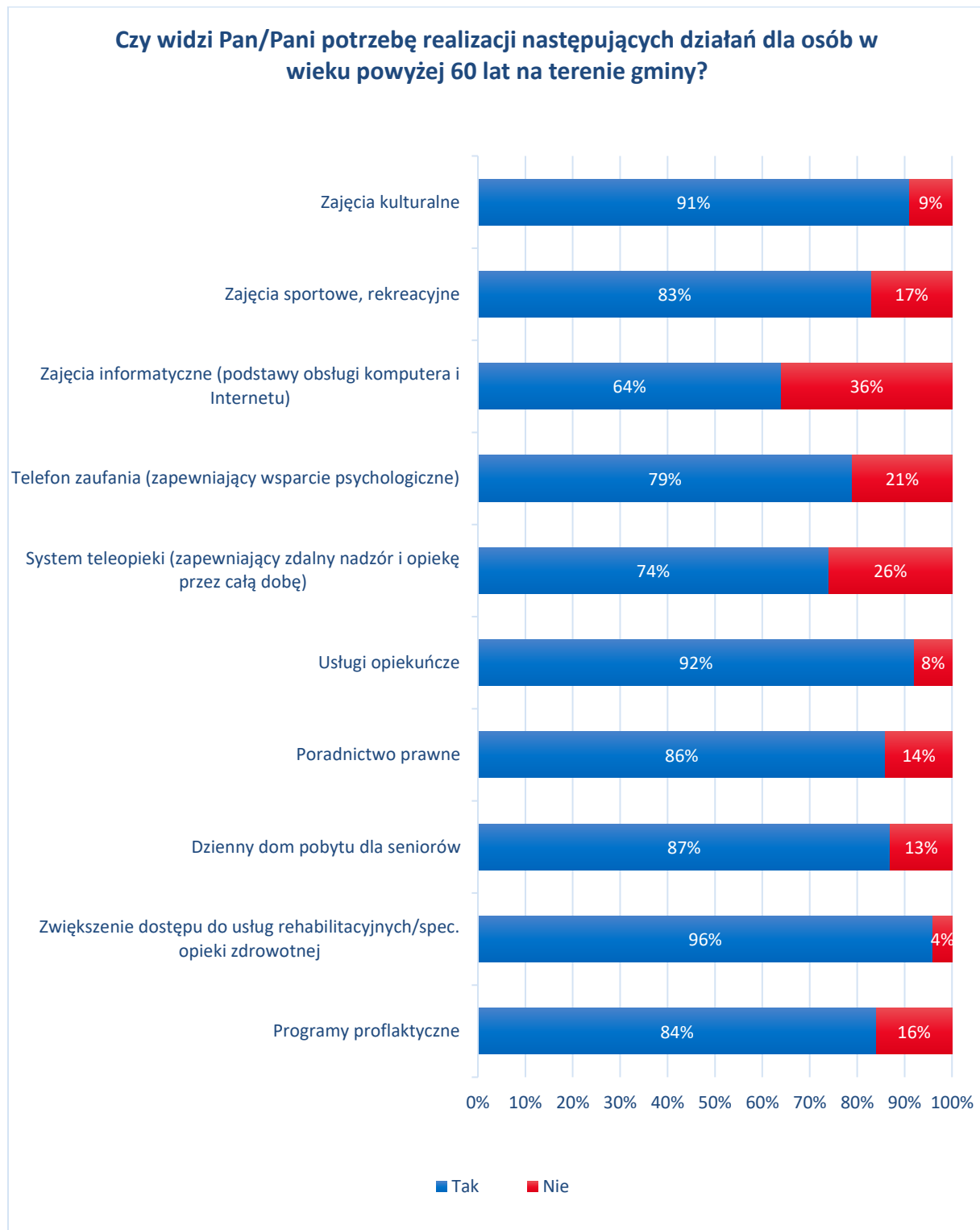
Z kolei za najczęstsze problemy osób z niepełnosprawnościami mieszkających na terenie gminy uznano brak ofert pracy (63% badanych) i bariery architektoniczne (54%). Pozostałe problemy zostały zasygnalizowane przez mniej, niż połowę badanych.

Wykres 14. Najważniejsze problemy społeczne w kontekście osób starszych na terenie gminy Mrocza

Dorośli mieszkańcy uznali za najważniejsze problemy społeczne osób starszych: samotność oraz izolację (58%) i problemy zdrowotne (54%).

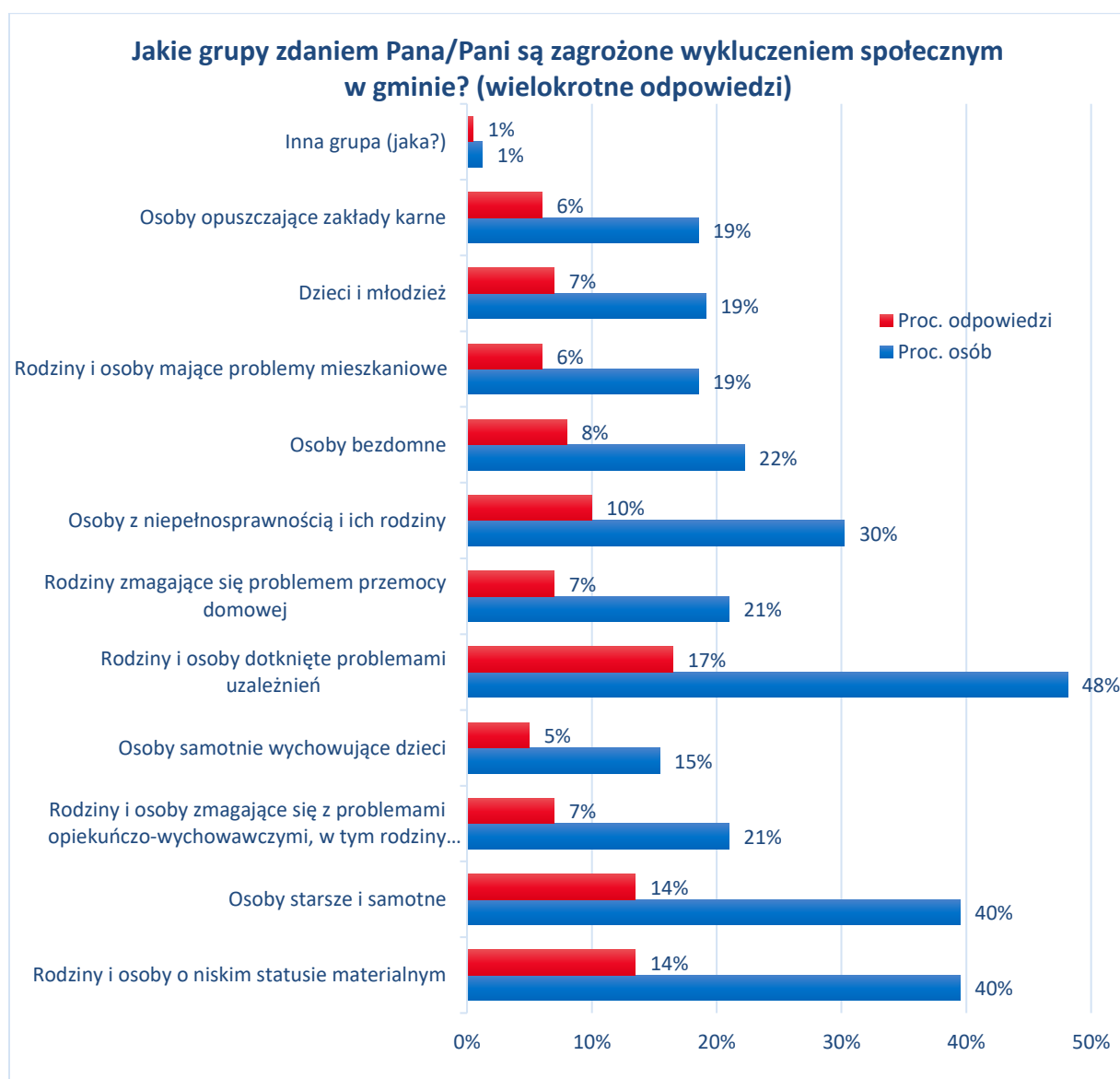
Wykres 15. Ocena potrzeby realizacji wybranych działań dla osób starszych na terenie gminy

Mieszkańcy zdecydowanie dostrzegają potrzebę i popierają organizowanie na rzecz seniorów rozlicznych działań, w tym najwięcej jest za zwiększeniem dostępu do specjalistycznych usług rehabilitacyjnych i zdrowotnych (96%), a najmniej za zapewnieniem zajęć informatycznych (64%).

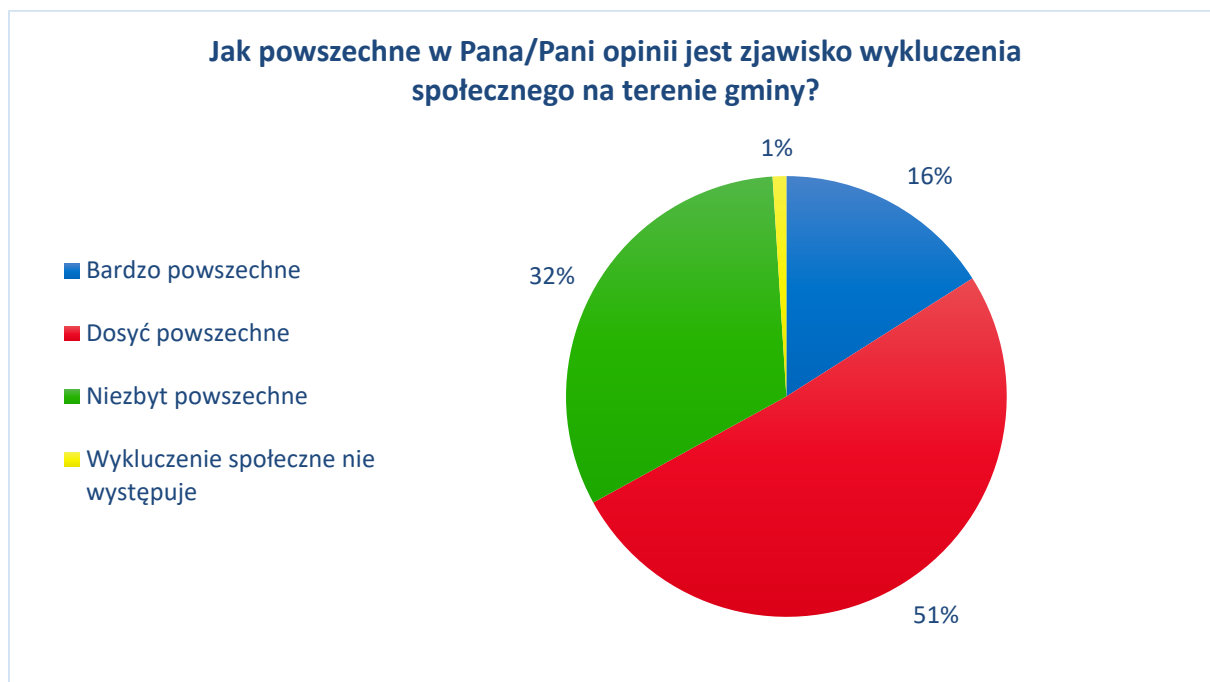
III 1.5. Wykluczenie społeczne

Wykres 16. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie Mroczka

Największa część badanych mieszkańców uznała, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są w gminie rodziny i osoby z problemem uzależnień (48%), osoby starsze i samotne (40%) oraz o niskim statusie materialnym (40%).

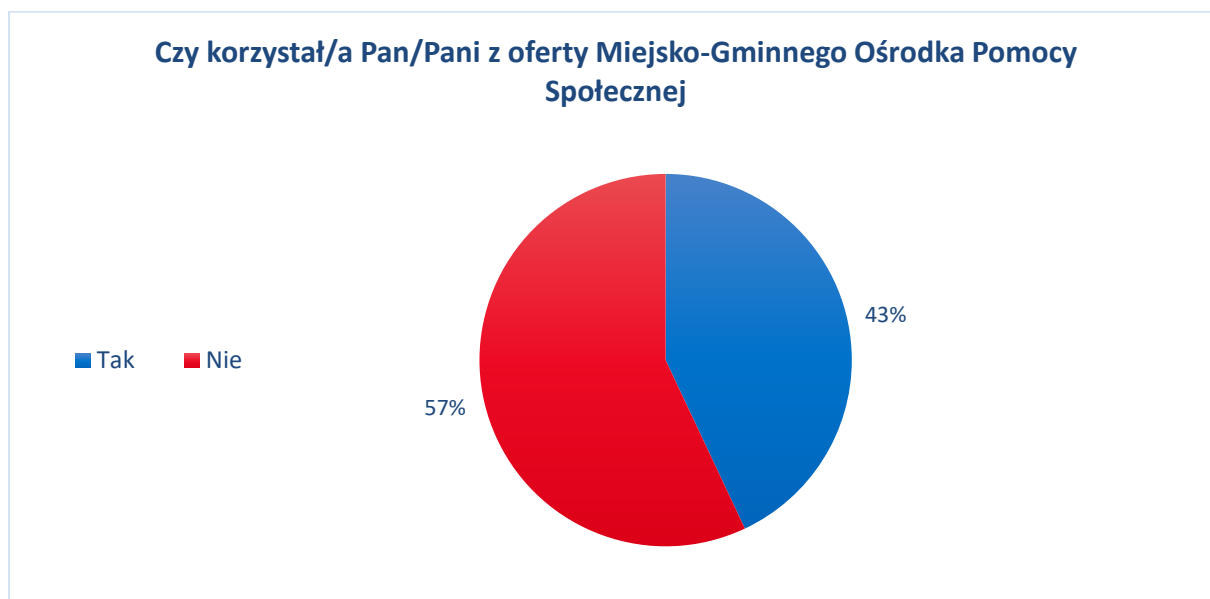
Wykres 17. Powszechność zjawiska wykluczenia społecznego na terenie gminy Mrocza

Zdaniem nieznacznie ponad połowy ankietowanych (51%) zjawisko wykluczenia społecznego na terenie gminy Mrocza jest dosyć powszechne.

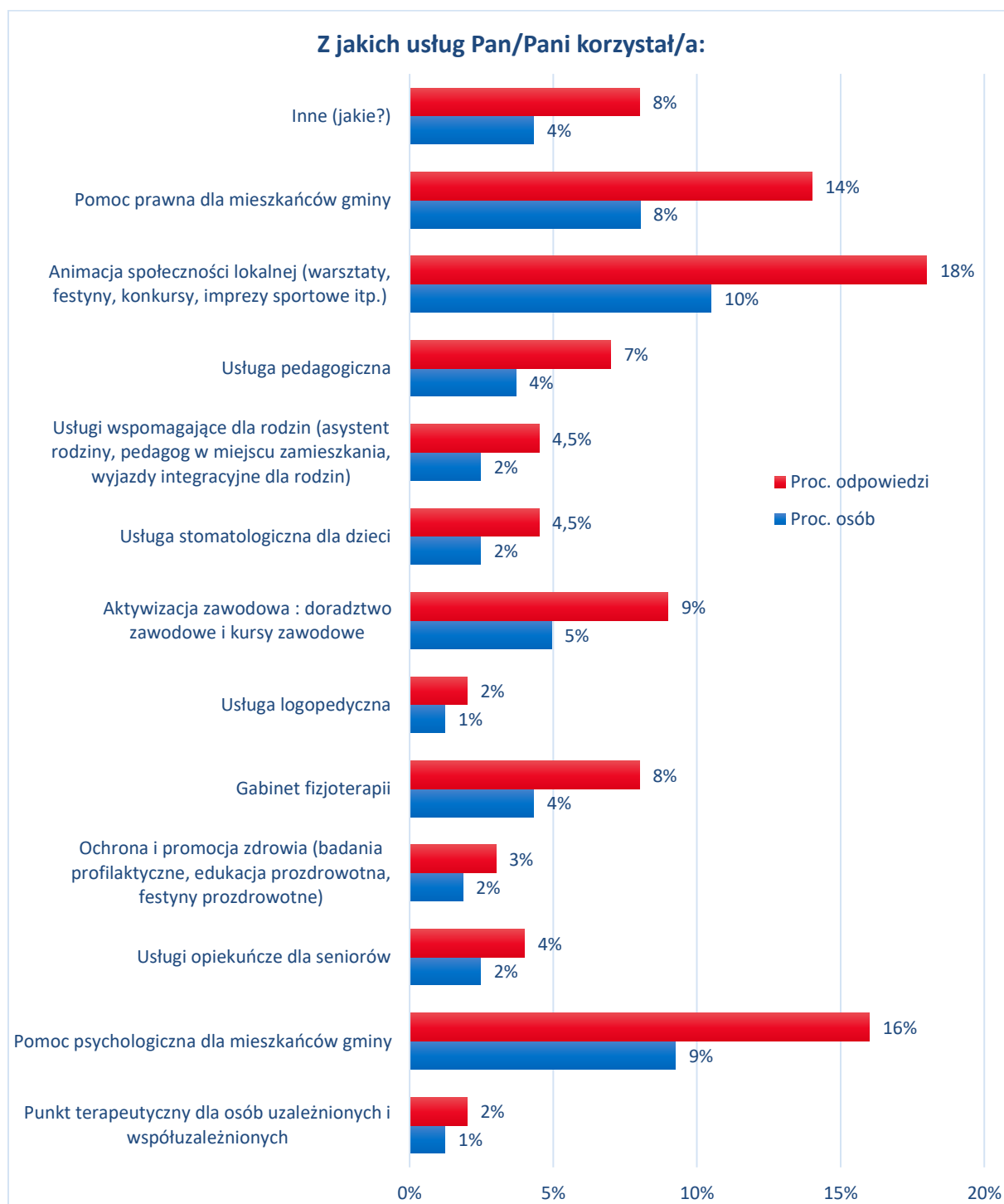
III 1.6. Pomoc społeczna

Wykres 18. Korzystanie przez mieszkańców z oferty Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

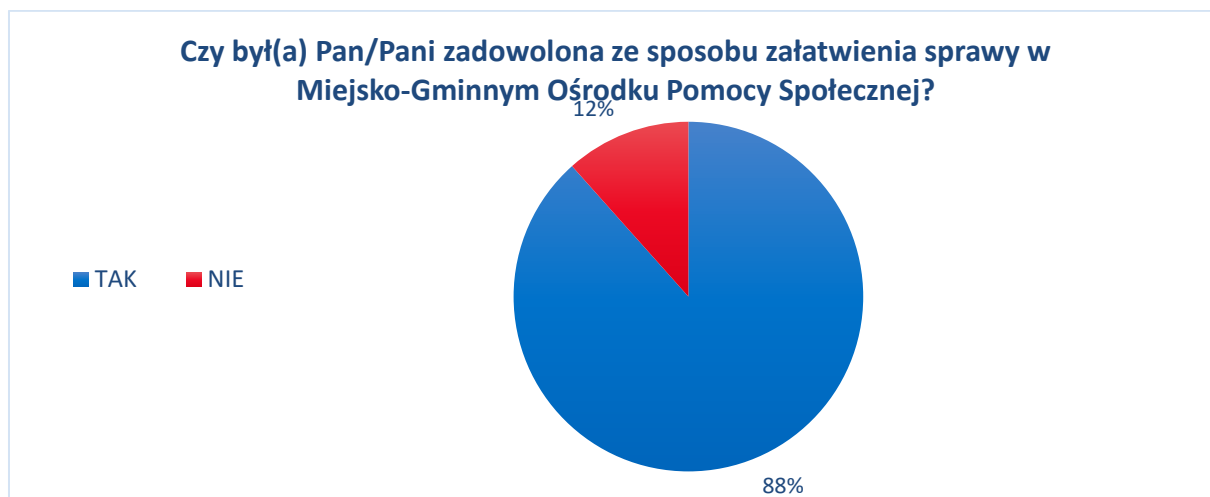
Większość respondentów podaje, że nigdy nie korzystała z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy (57%).

Wykres 19. Rodzaj usług, z których mieszkańcy korzystali w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

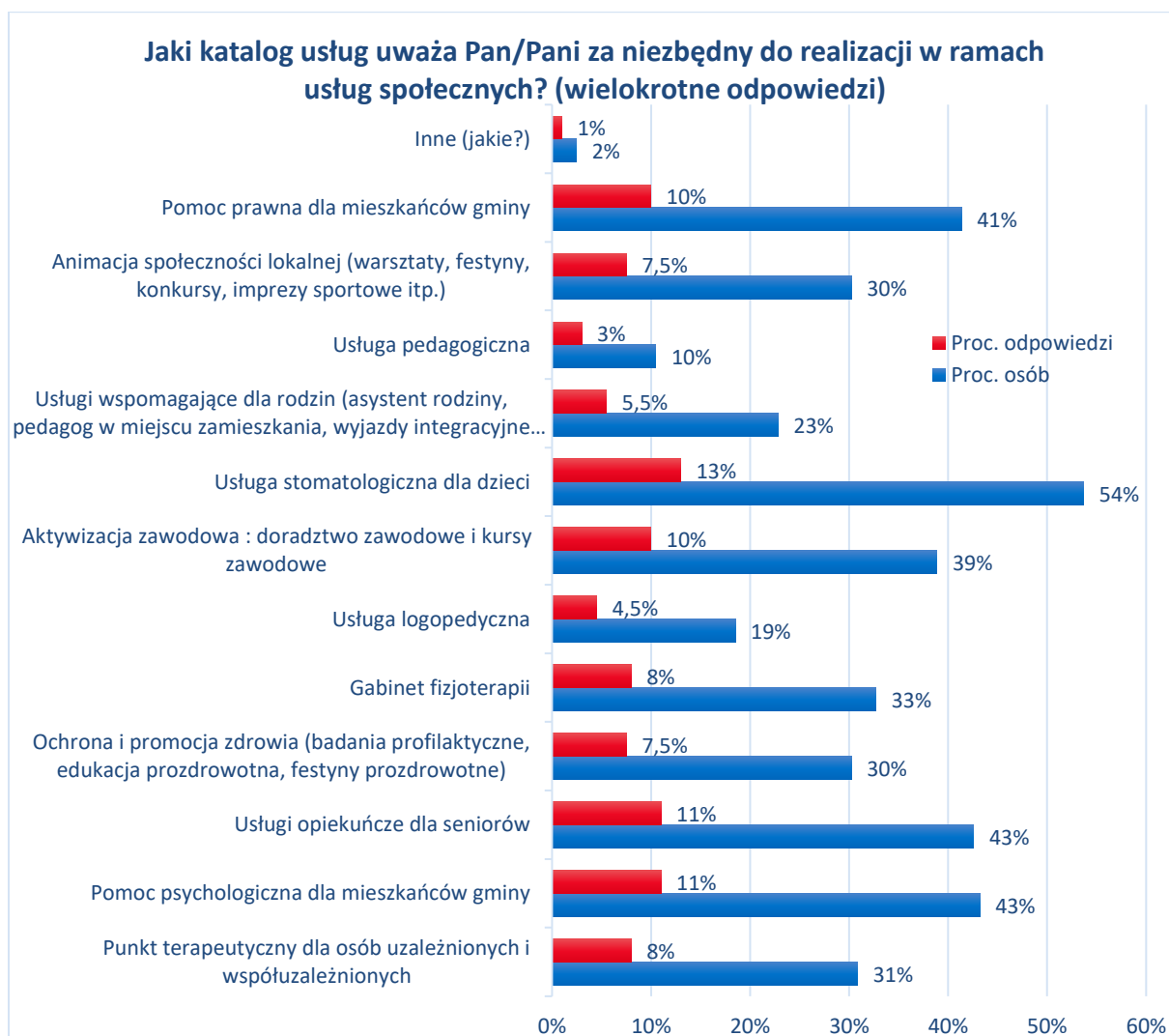
Ta część badanych (43%), która korzystała dotąd ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, podaje, że była to animacja społeczności lokalnej np. w formie warsztatów i festynów (10% osób). Najmniej osób wskazało na skorzystanie z oferty punktu terapeutycznego dla osób uzależnionych i współuzależnionych (1%).

Wykres 20. Zadowolenie mieszkańców ze sposobu załatwienia sprawy w MGOPS

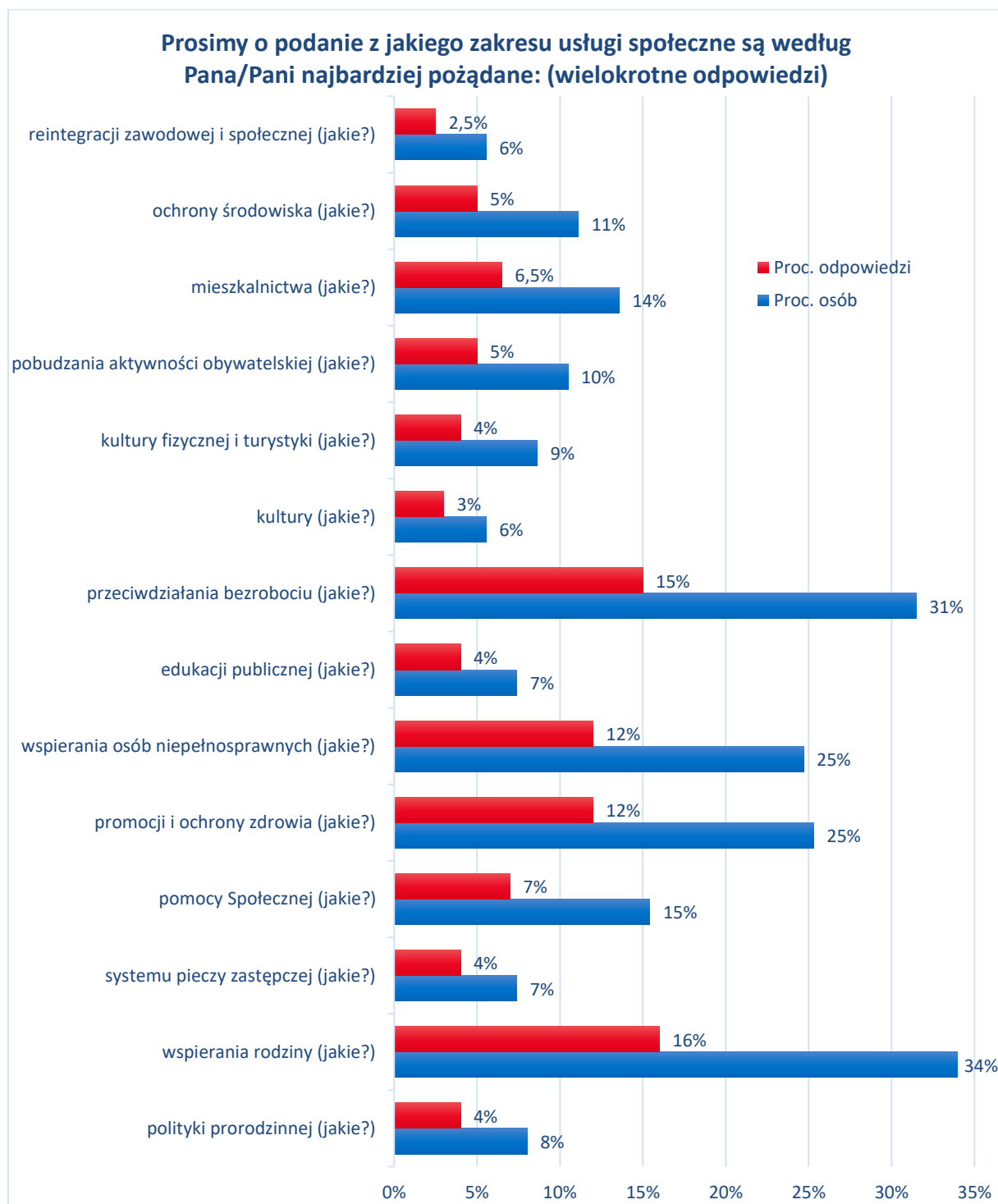
Mieszkańcy w zdecydowanej większości są zadowoleni ze sposobu załatwienia ich sprawy w MGOPS w Mroczy (88%).

Wykres 21. Usługi uważane przez mieszkańców za niezbędne do realizacji w ramach usług społecznych

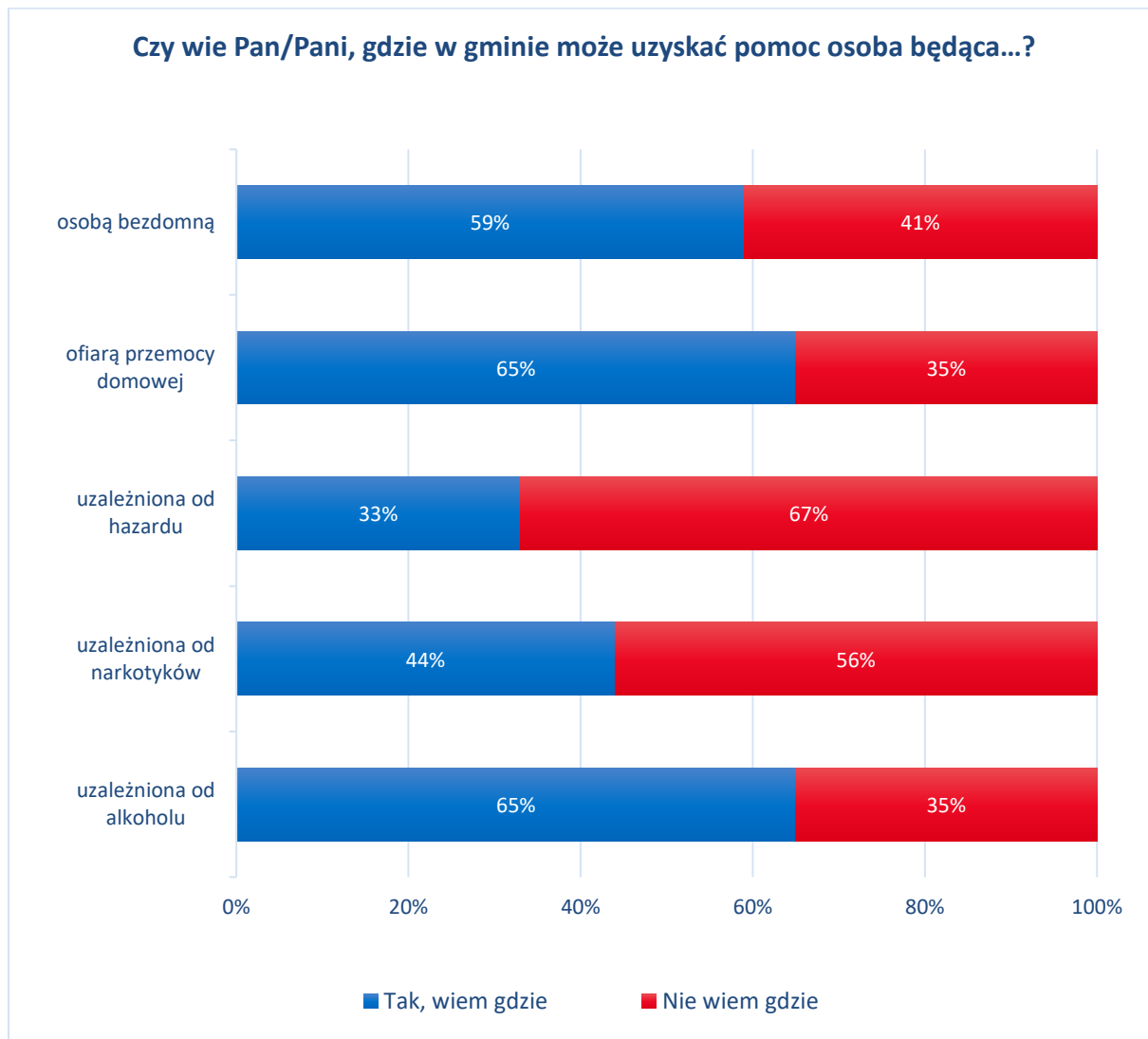
Na pytanie o usługi uważane przez mieszkańców za niezbędne do realizacji w ramach usług społecznych ponad połowa z ankietowanych wymieniła usługi stomatologiczne dla dzieci (54%). Każda z pozostałych usług nie zyskała aprobaty ze strony ponad połowy badanych. W tym najwięcej mieszkańców poparło usługi opiekuńcze dla seniorów (43%), pomoc psychologiczną (43%) i prawną dla mieszkańców gminy (41%).

Wykres 22. Zakres, z jakiego według mieszkańców usługi społeczne są najbardziej pożądane

Zdaniem mieszkańców najbardziej pożądane są usługi społeczne z zakresu: wspierania rodziny (34%) i przeciwdziałania bezrobociu (31%).

Wykres 23. Wiedza o różnych miejscach pomocy dla osób potrzebujących

Wiedza mieszkańców o miejscach pomocy dla osób potrzebujących wsparcia w trudnej sytuacji życiowej jest zróżnicowana.

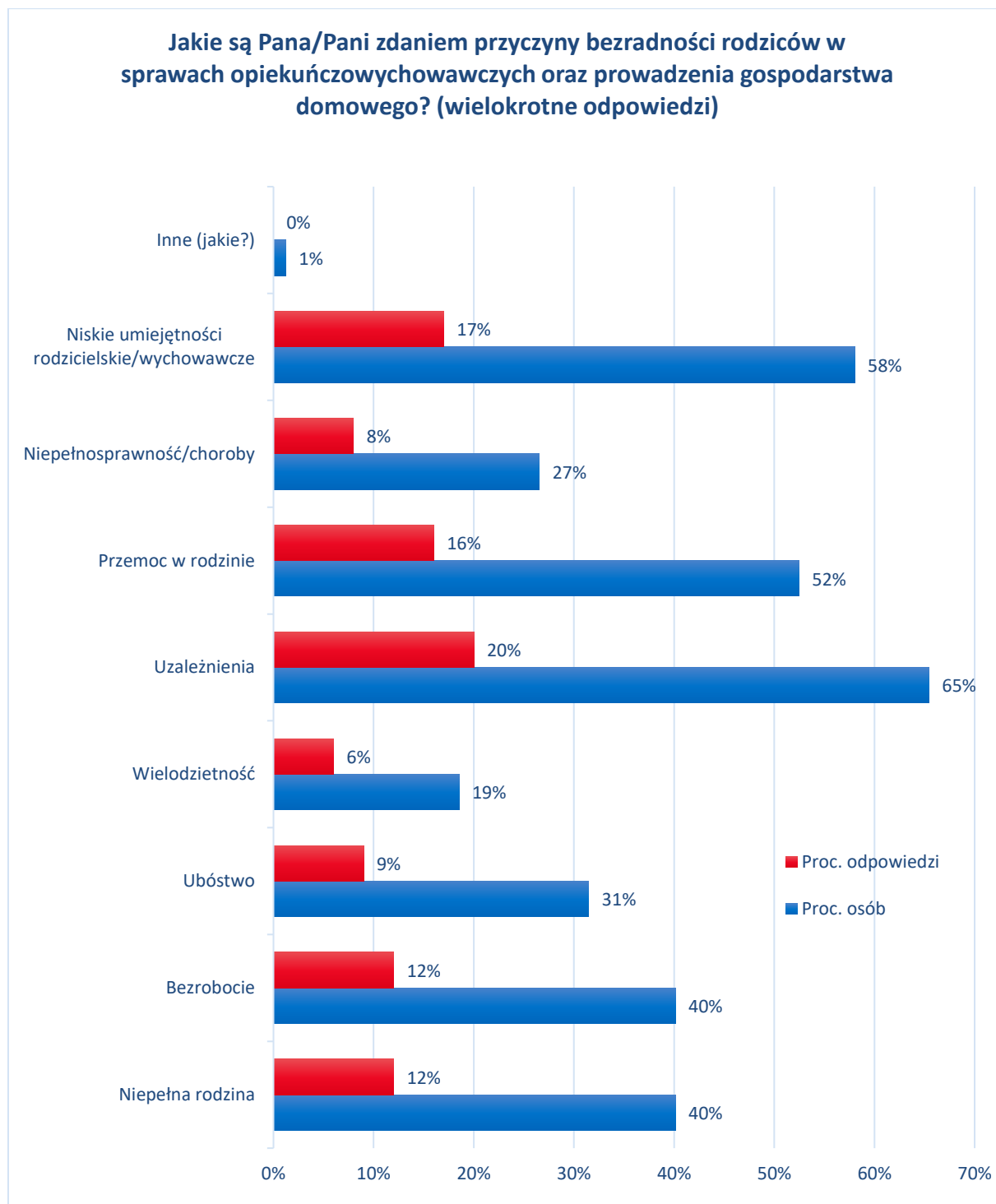
Najwięcej badanych deklaruje, że zna miejsca pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu (65%),

Natomiast najmniej respondentów wskazała, że zna takie miejsca prowadzone z myślą o pomocy dla osób z uzależnieniem od hazardu (33%).

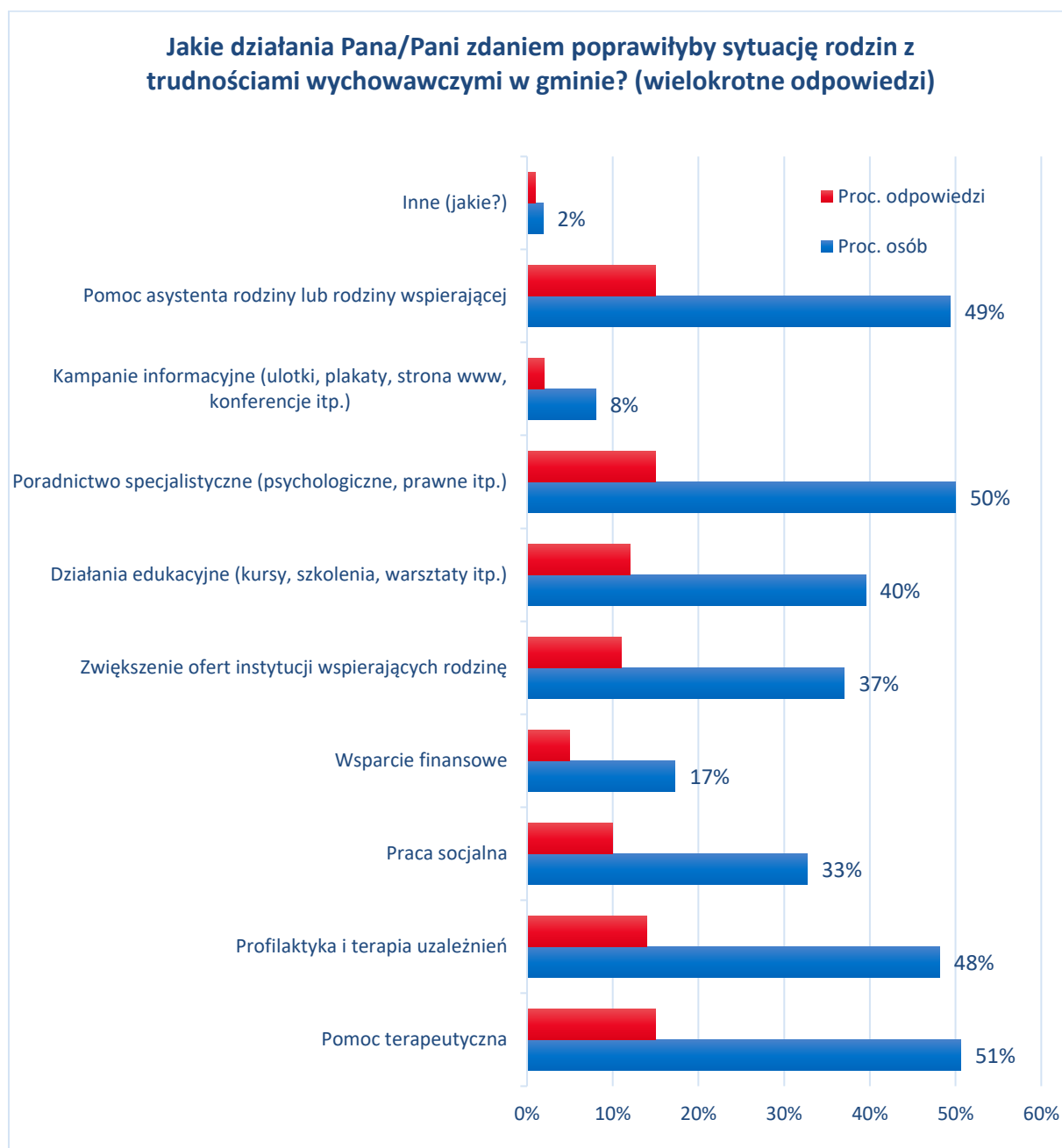
III 1.7. Wychowanie

Wykres 24. Przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w opinii mieszkańców gminy

W opinii mieszkańców główne przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego to: uzależnienia (65%), niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze (58%) i przemoc domowa (52%).

Wykres 25. Działania mogące, zdaniem mieszkańców, poprawić sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w gminie Mrocza

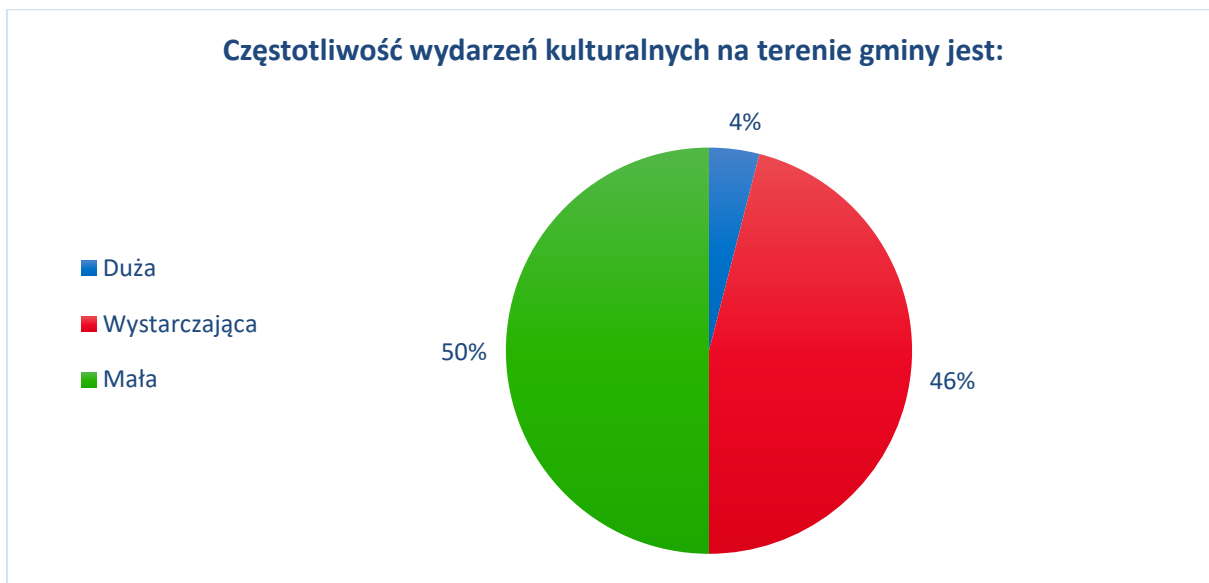

Aby poprawić sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w gminie Mrocza, mieszkańcy postulują:

- pomoc terapeutyczną (51% osób),
- poradnictwo specjalistyczne (50%),
- asystenturę rodziny (49%) oraz
- profilaktykę i terapię uzależnień (48%).

III 1.8. Kultura

Wykres 26. Częstotliwość wydarzeń kulturalnych w gminie

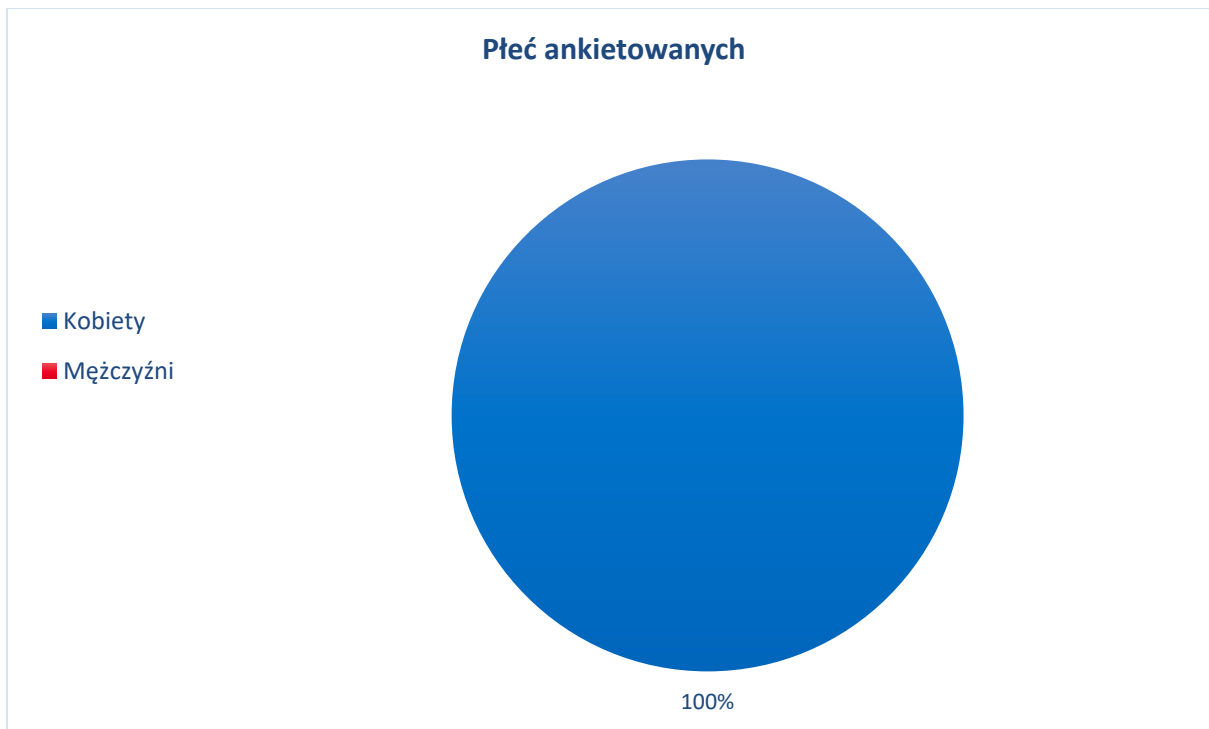

Zdaniem 50% mieszkańców w gminie odbywa się mało wydarzeń kulturalnych, a w opinii 46% jest to liczba wystarczająca.

III 2. Pracownicy instytucji pomocowych

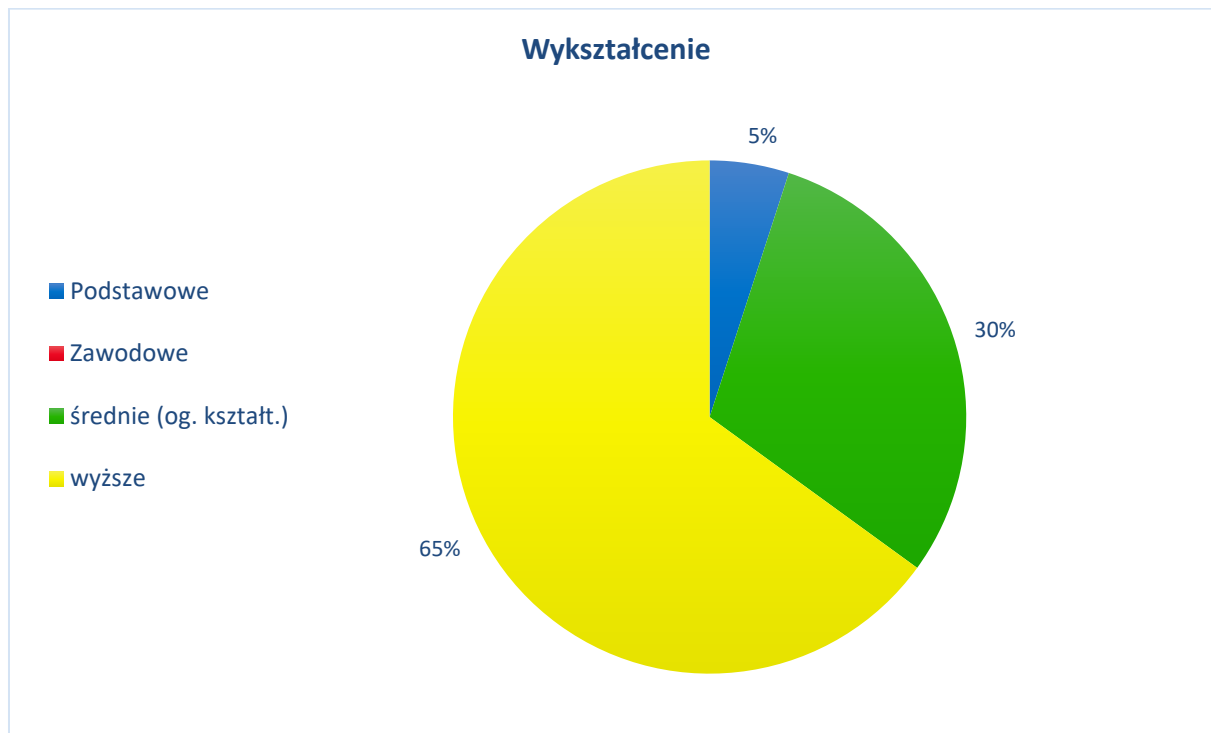
III 2.1. Grupa badana

Wykres 27. Płeć ankietowanych pracowników

W badaniu uczestniczyło 20 pracowników MGOPS w Mroczy. Ich średni wiek wynosi 45 lat. Ankiety wypełniły same kobiety (100%).

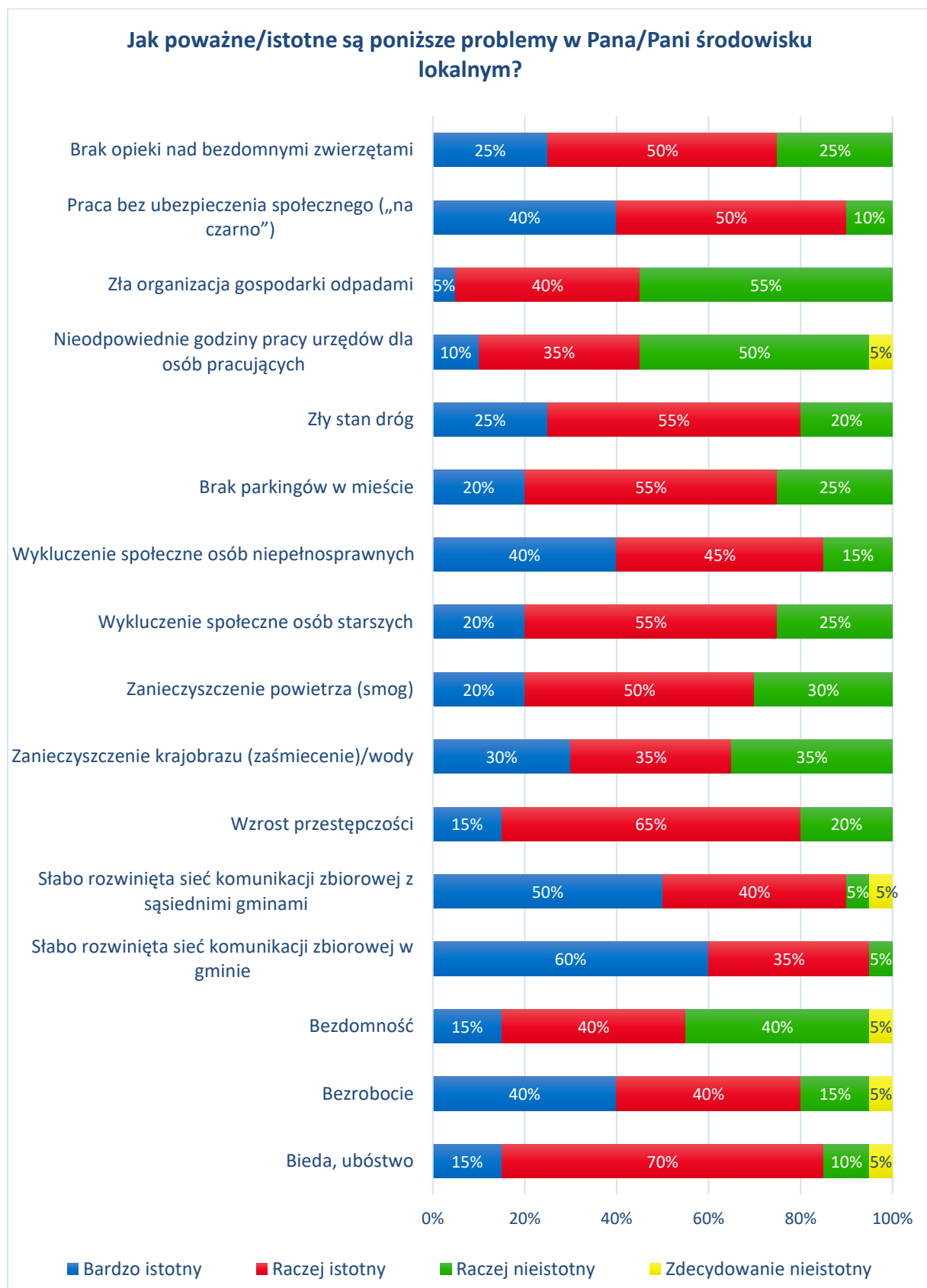
Wykres 28. Wykształcenie pracowników

Większość badanych pracowników deklaruje wykształcenie wyższe magisterskie (65%). 1/3 posiada wykształcenie średnie, a pozostałe 5% podstawowe.

III 2.2. Problemy społeczne

Wykres 29. Najistotniejsze problemy w środowisku lokalnym

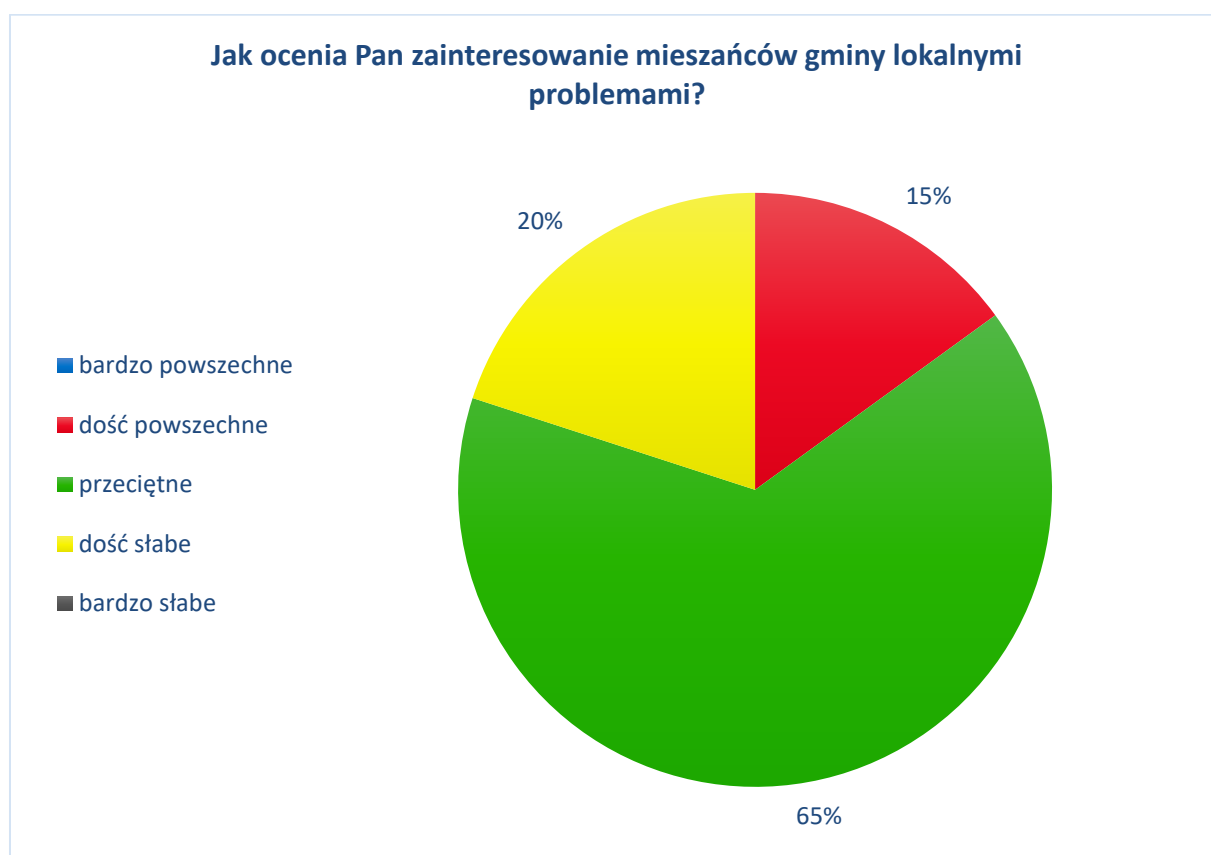

Najistotniejszy problem w środowisku lokalnym to zdaniem badanej kadry słabo rozwinięta sieć komunikacji w gminie (tak uważa 95% ankietowanych⁴). Niewiele mniej (90%) wskazała na słabo rozwiniętą sieć komunikacji z sąsiednimi gminami (90%).

Trzecim w kolejności problemem ma być praca na czarno (90%), a następnie bieda i ubóstwo (85%) oraz wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych (85%).

Z kolei za najmniej istotny problem uznano złą gospodarkę odpadami (45%) oraz nieodpowiednio dostosowane dla osób pracujących godziny pracy urzędów (45%).

Wykres 30. Stopień zainteresowania mieszkańców gminy problemami lokalnymi

Zdaniem 65% badanych stopień zainteresowania mieszkańców gminy problemami lokalnymi jest niski, dla 20% jest on dość słaby, a dla 15% dosyć powszechny. Nikt nie ocenił go jako bardzo powszechnego, ani też bardzo słabego.

⁴ Połączono odpowiedzi „bardzo istotny” i „raczej istotny”.

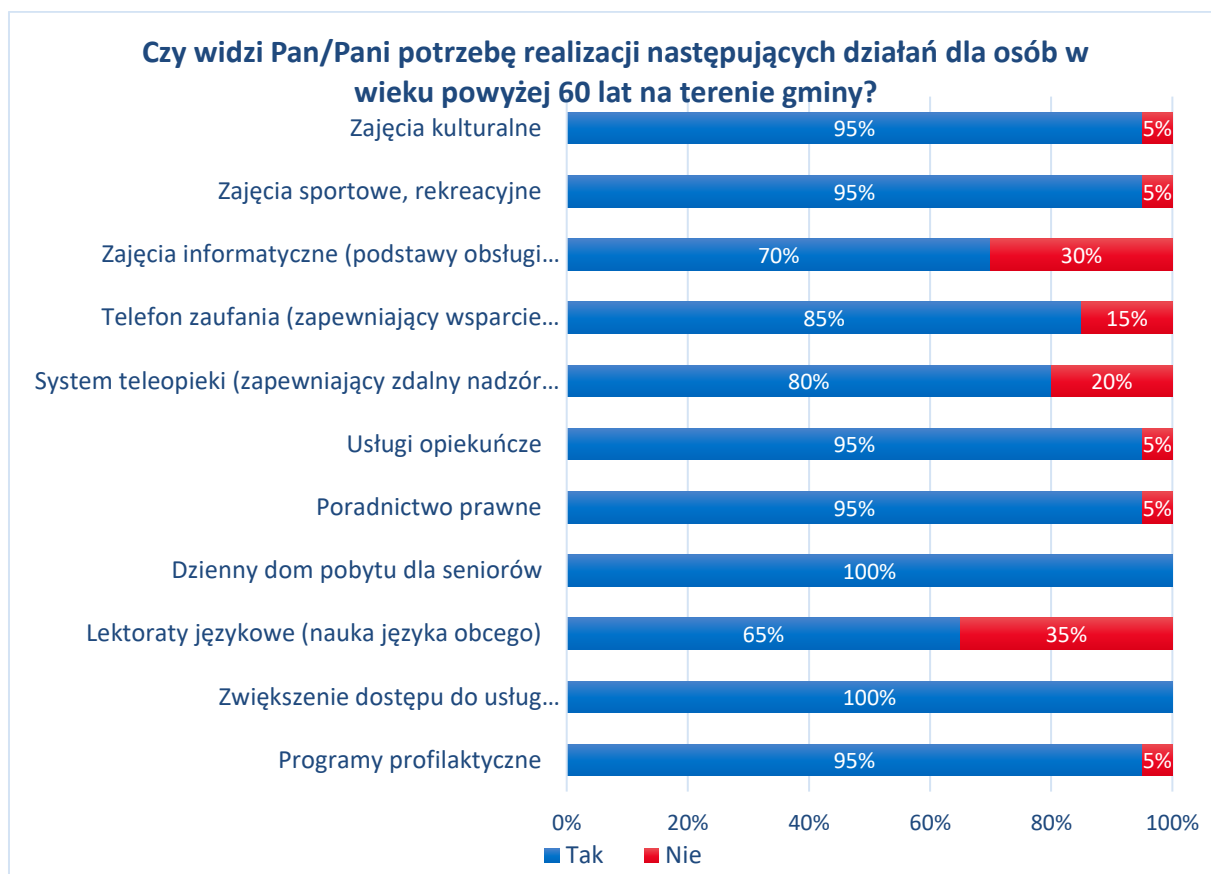
III 2.3. Wykluczenie społeczne

Wykres 31. Powszechność zjawiska wykluczenia społecznego na terenie gminy

Pytanie o powszechność zjawiska wykluczenia społecznego na terenie gminy podzieliło badanych po równi: 50% ocenia je jako dosyć powszechne, a drugie 50% jako niezbyt powszechne.

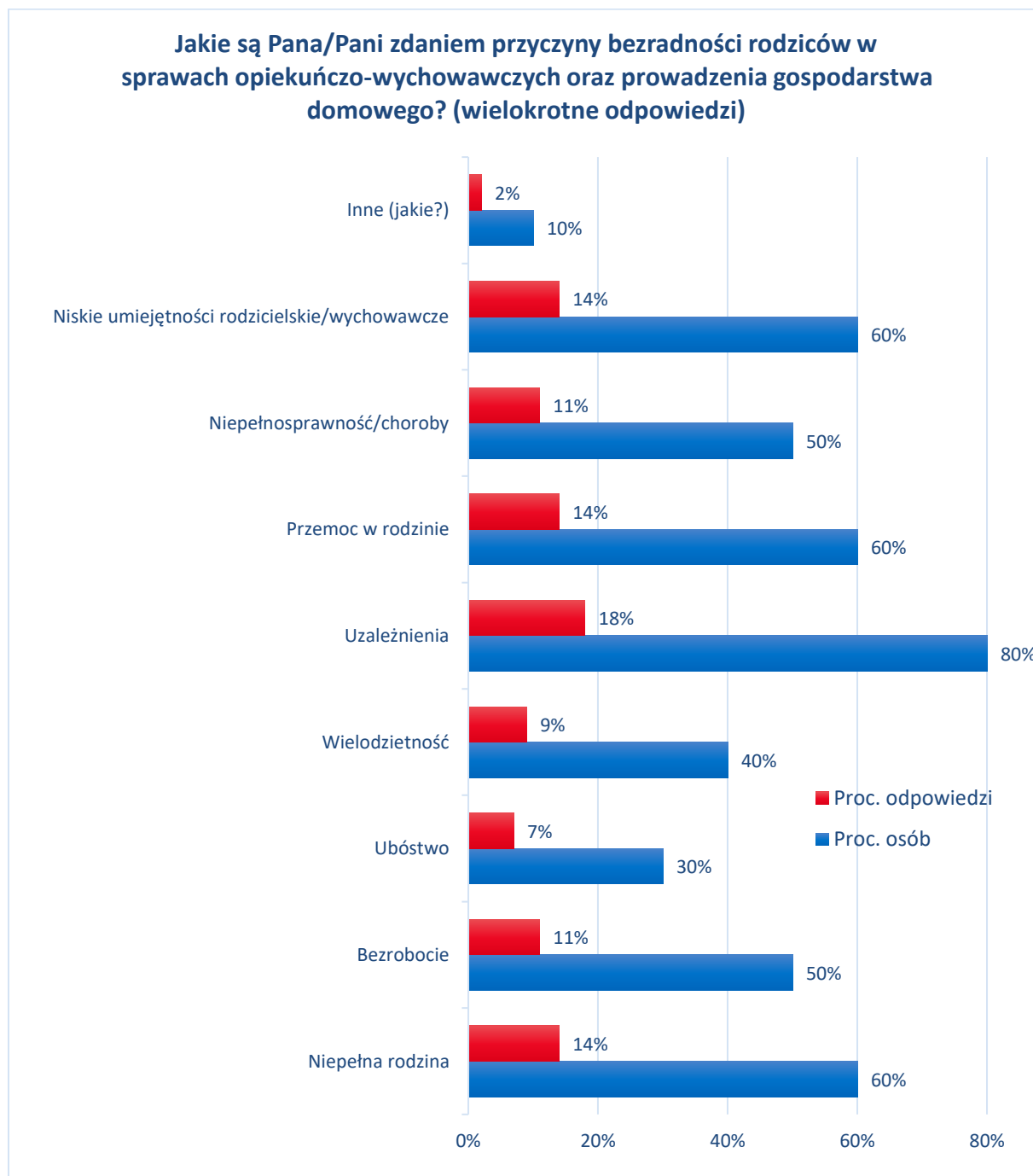
Wykres 32. Istnienie potrzeby realizacji wybranych działań dla osób w wieku powyżej 60 lat na terenie gminy Mrocza

Badana kadra ocenia, że zdecydowanie istnieje potrzeba realizacji różnych działań dla osób w wieku powyżej 60 lat zamieszkałych na terenie gminy Mrocza. W tym wyrażono się jednomyślnie na temat potrzeby utworzenia dziennego domu pobytu (100%) i zwiększenia dostępności do usług rehabilitacyjnych i zdrowotnych (100%).

III 2.4. Wychowanie

Wykres 33. Przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w opinii pracowników

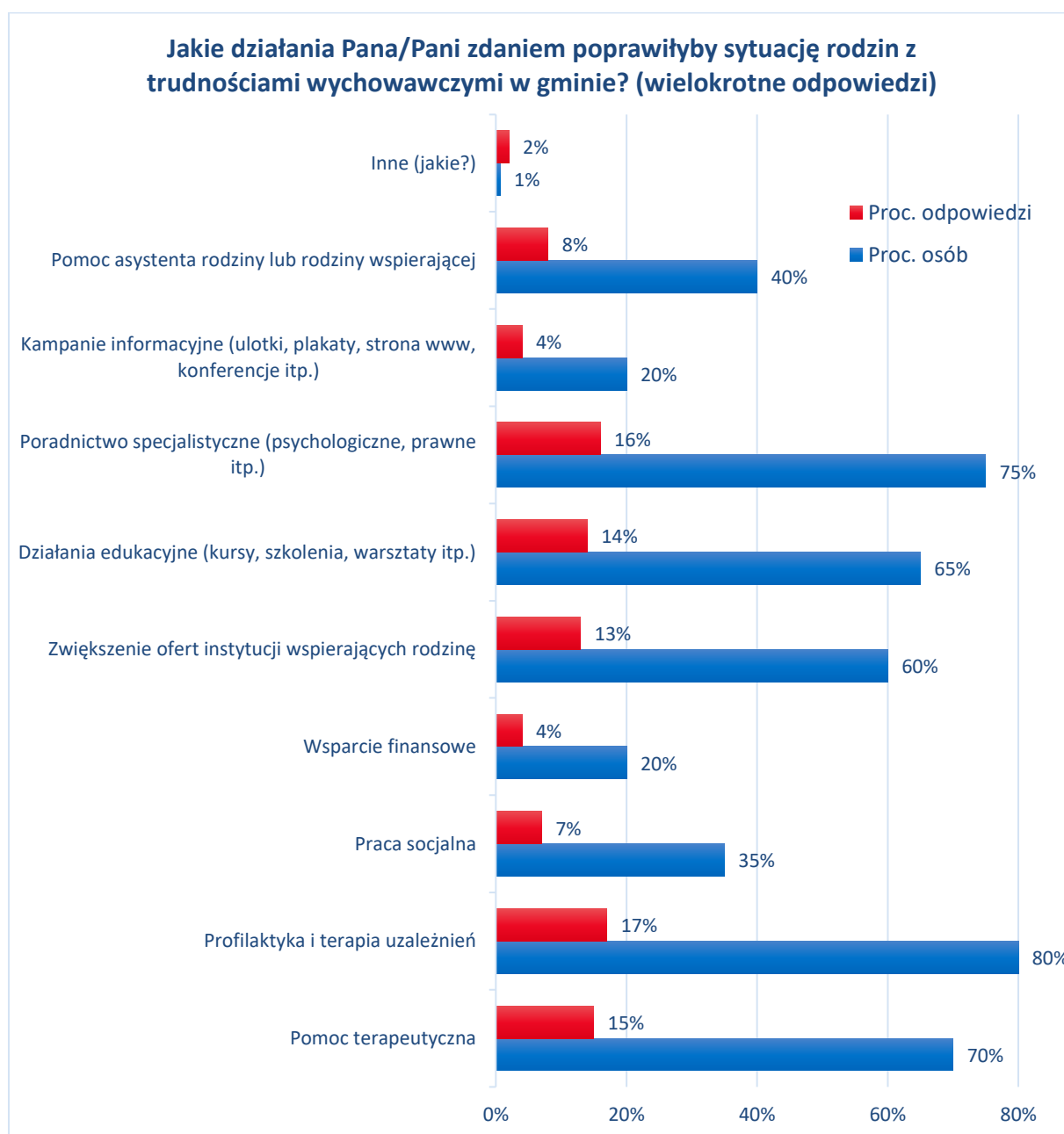

Do bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego mają prowadzić zdaniem ankietowanych głównie:

- uzależnienia (80%)
- niskie umiejętności wychowawcze (60%), przemoc w rodzinie (60%) i fakt niepełnej rodziny (60%).
- niepełnosprawność i choroby (50%), bezrobocie (50%).

Wykres 34. Działania mogące, zdaniem pracowników, poprawić sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w gminie Mroczka

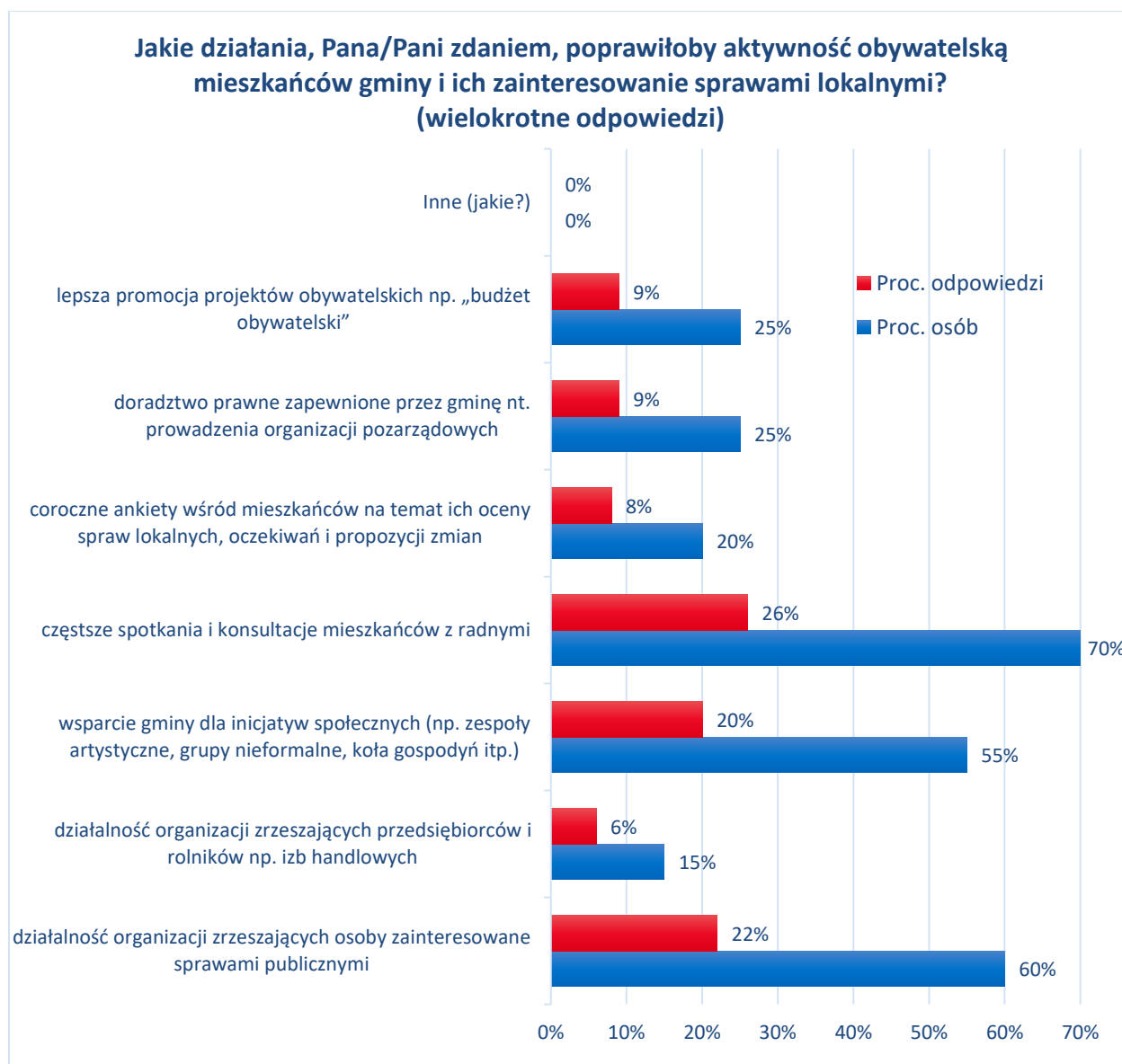

Główne działania mogące, zdaniem pracowników, poprawić sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w gminie Mroczka to: profilaktyka i terapia uzależnień

(80% osób), poradnictwo specjalistyczne (75%), pomoc terapeutyczna (70%) i działania edukacyjne (65%).

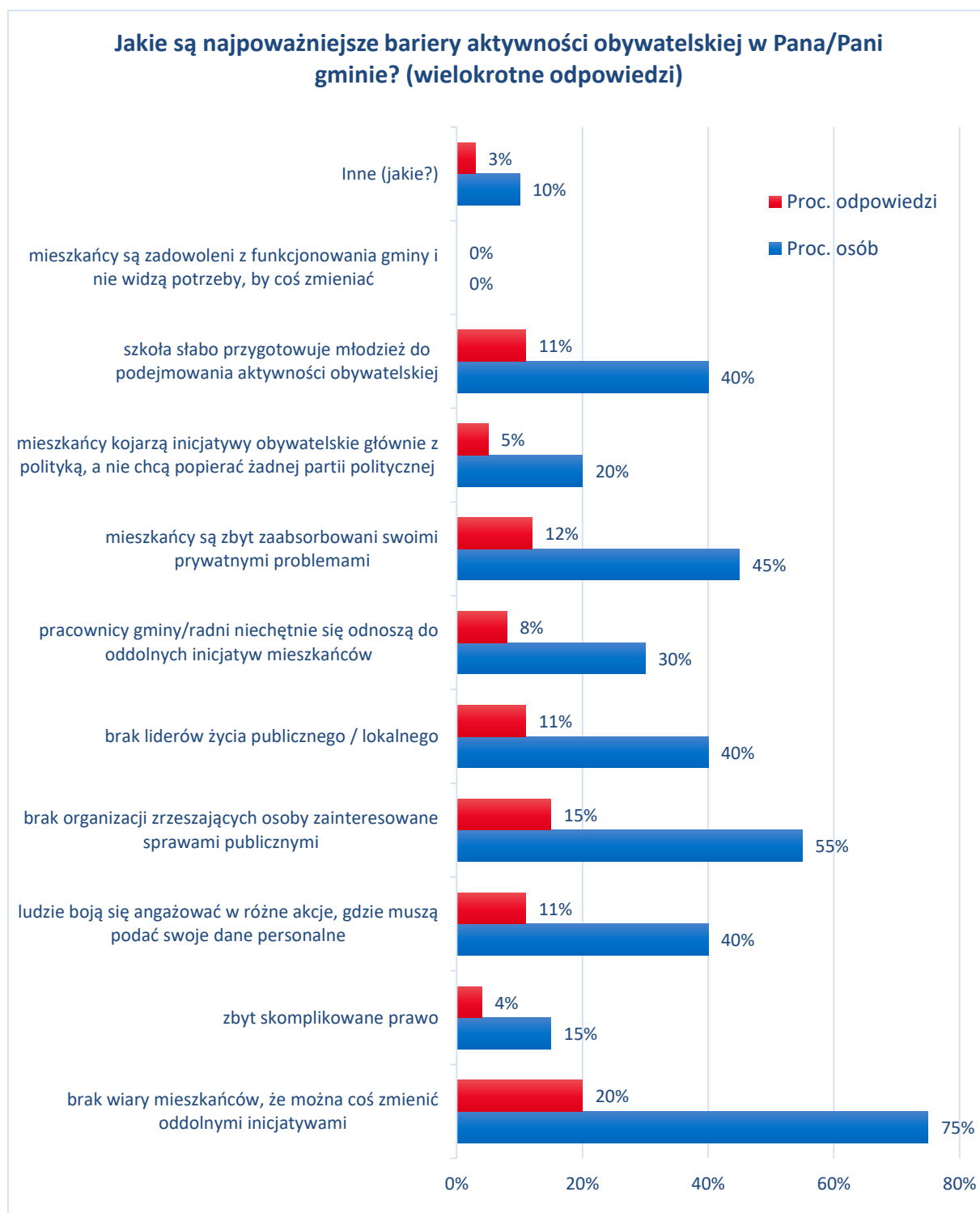
III 2.5. Aktywność obywatelska

Wykres 35. Działania mogące poprawić aktywność obywatelską mieszkańców gminy i ich zainteresowanie sprawami lokalnymi

Aby poprawić aktywność obywatelską mieszkańców gminy i ich zainteresowanie sprawami lokalnymi, badana kadra sugeruje organizowanie częstszych spotkań mieszkańców z radnymi (70% osób), wsparcie dla organizacji zrzeszających osoby zainteresowane sprawami publicznymi (60%) i wsparcie dla gminnych inicjatyw społecznych (55%).

Wykres 36. Najpoważniejsze bariery aktywności obywatelskiej w gminie

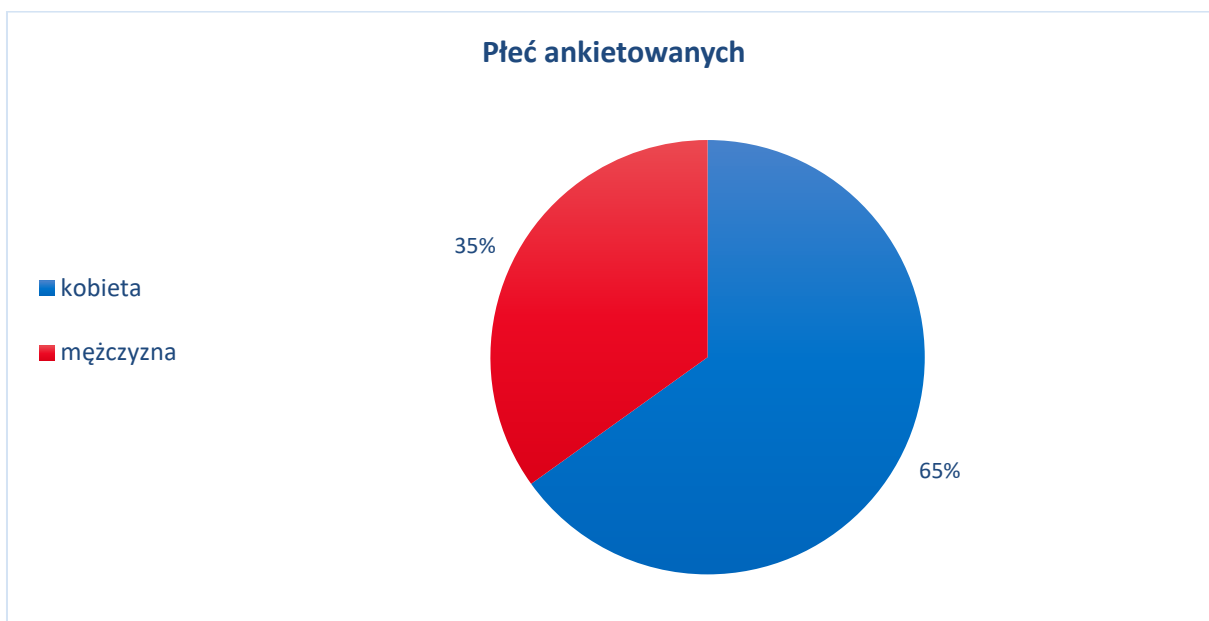

Za najpoważniejszą barierę dla aktywności obywatelskiej w gminie uznano zdecydowanie brak wiary mieszkańców w sprawczość oddolnych inicjatyw (75% osób). W drugiej kolejności aktywność obywatelska hamuje brak organizacji zrzeszających osoby zainteresowane sprawami publicznymi (55%), a w trzeciej zaabsorbowanie prywatnymi sprawami (45%).

III 3. Uczniowie

III 3. 1. Grupa badana

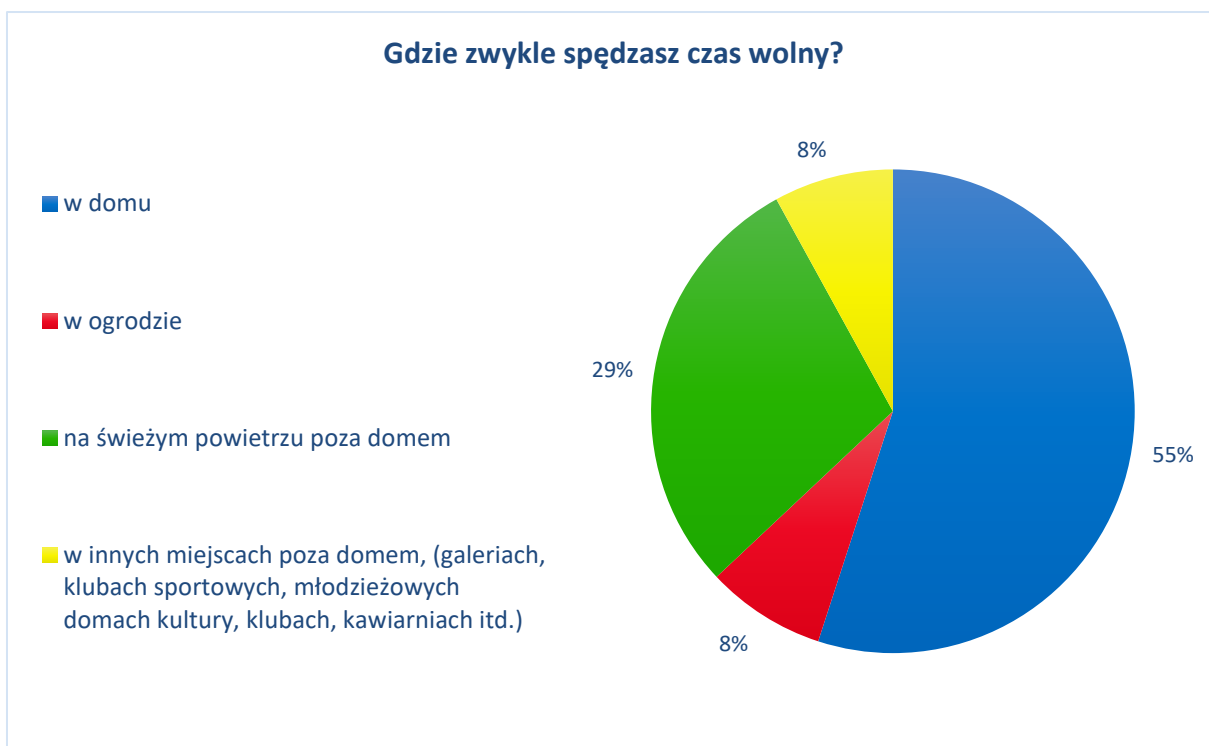
Wykres 37. Płeć ankietowanych uczniów

W badaniu wzięło udział 106 uczniów ze szkół podstawowych na terenie gminy, w tym przeważają dziewczynki (65%).

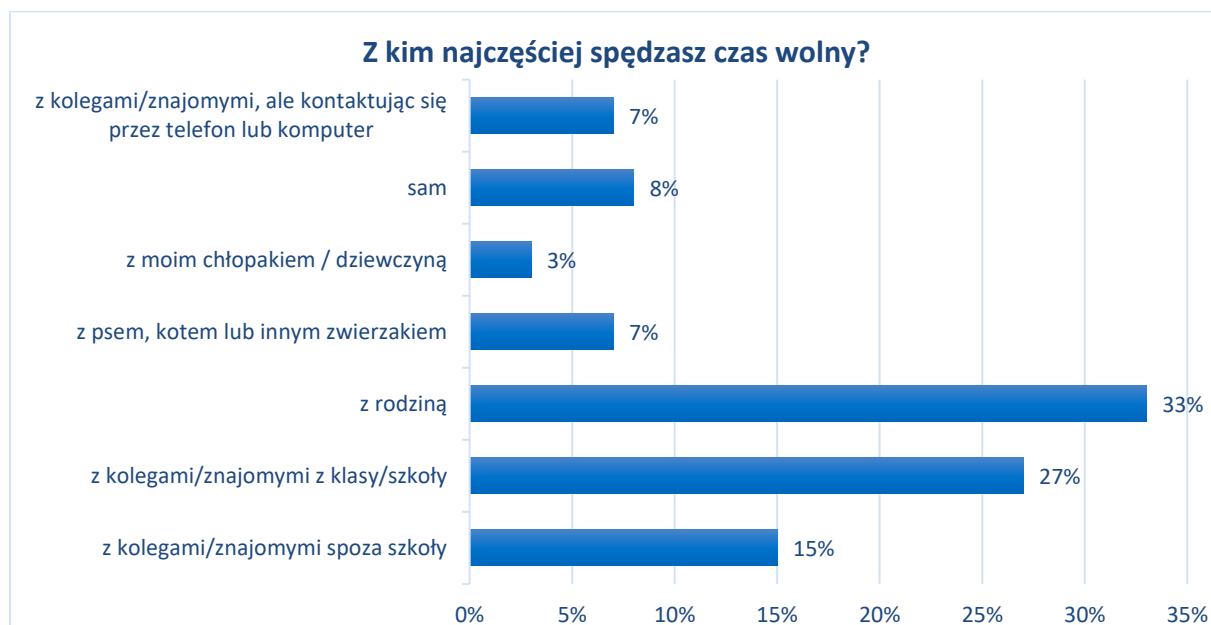
III 3.2. Czas wolny

Wykres 38. Najczęstsze miejsca spędzania wolnego czasu przez uczniów

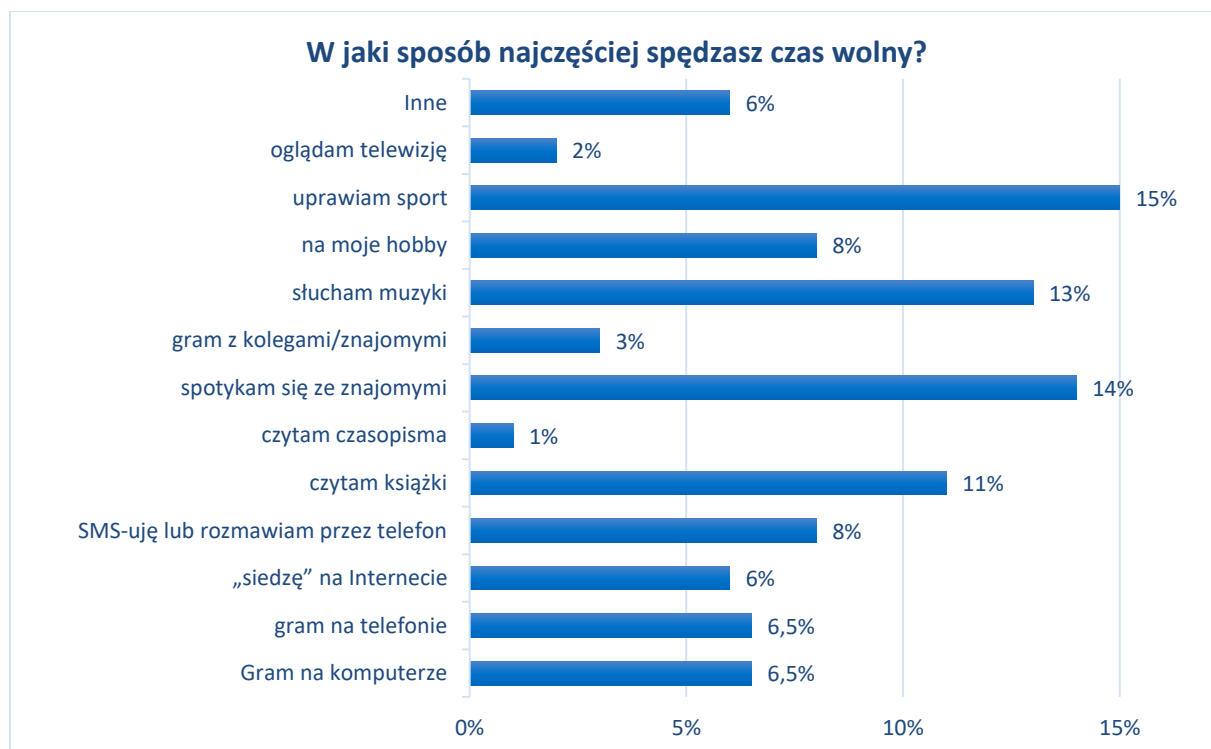
Ponad połowa uczniów (55%) najczęściej spędza czas wolny w domu.

Wykres 39. Najczęstsze towarzystwo uczniów przy spędzaniu czasu wolnego

Badani uczniowie twierdzą, że najczęściej spędzają czas wolny w towarzystwie rodziny (36%), a najrzadziej ze swoją sympatią (3%).

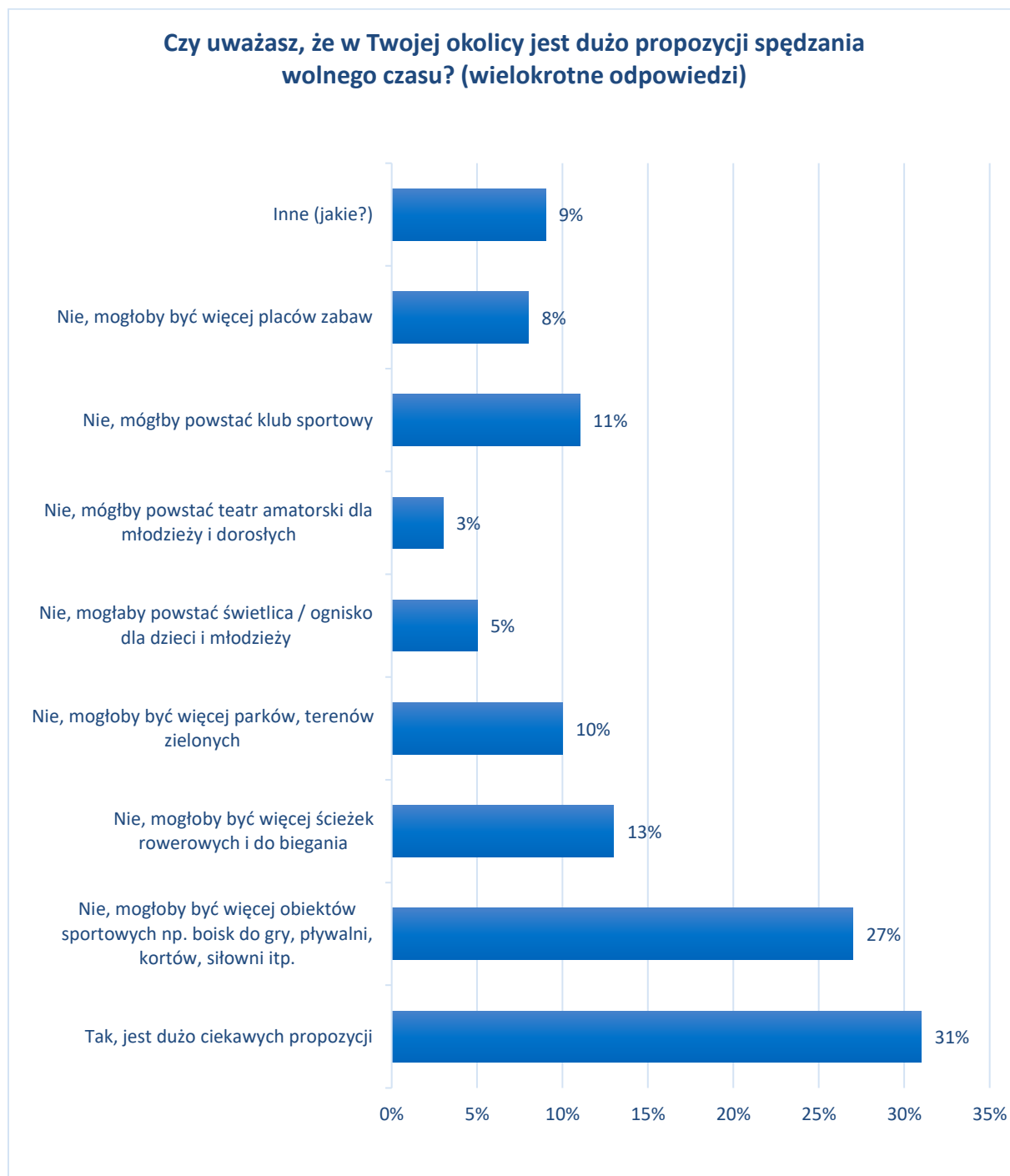
Wykres 40. Najczęstsze sposoby spędzania czasu wolnego przez uczniów

Uczniowie spędzają czas wolny na wiele sposobów. W tym najwięcej (15%) uprawia sport lub spotyka się ze znajomymi (14%).

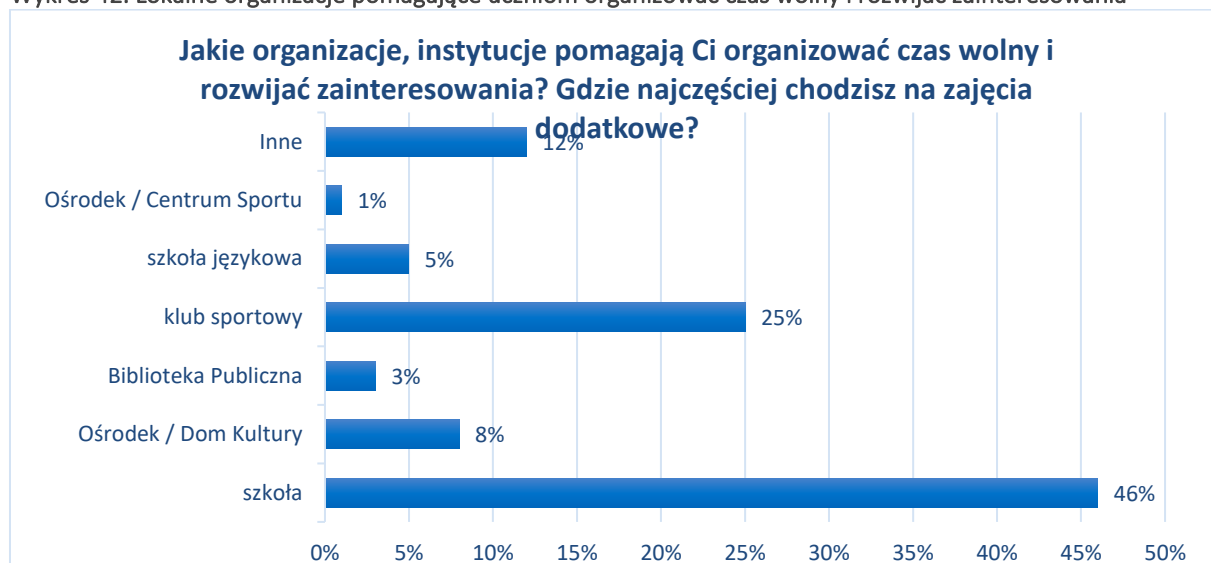
Najmniej popularne jest czytanie czasopism (1%) i oglądanie telewizji (2%).

Wykres 41. Ocena ilości propozycji spędzania czasu wolnego w okolicy przez uczniów

Łącznie 69% badanych uczniów nie jest zadowolona z oferty spędzania czasu wolnego w ich okolicy. W tym najwięcej sugeruje rozbudowę bazy sportowej (27%).

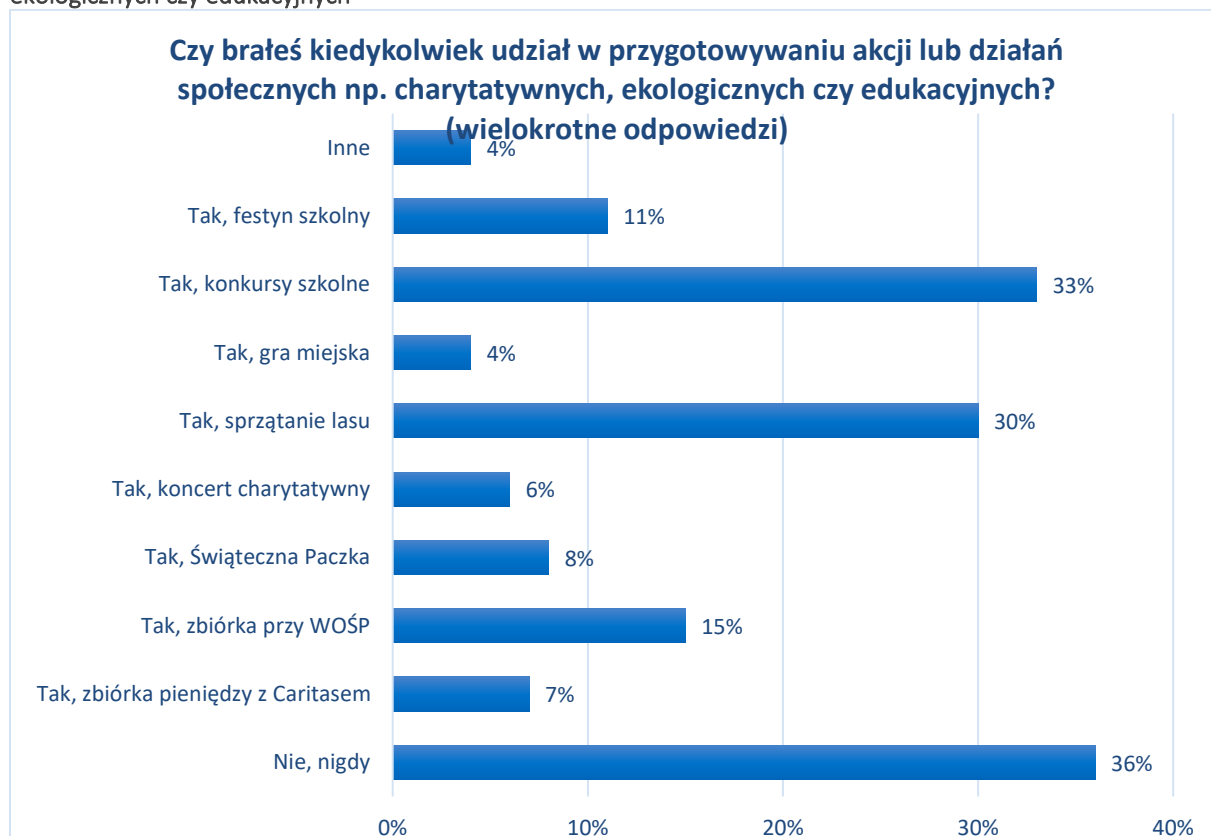
Wykres 42. Lokalne organizacje pomagające uczniom organizować czas wolny i rozwijać zainteresowania

Najwięcej uczniów (46%) wymieniła szkołę, jako miejsce pomagające im organizować czas wolny i rozwijać zainteresowania. W drugiej kolejności wskazano na klub sportowy (25%).

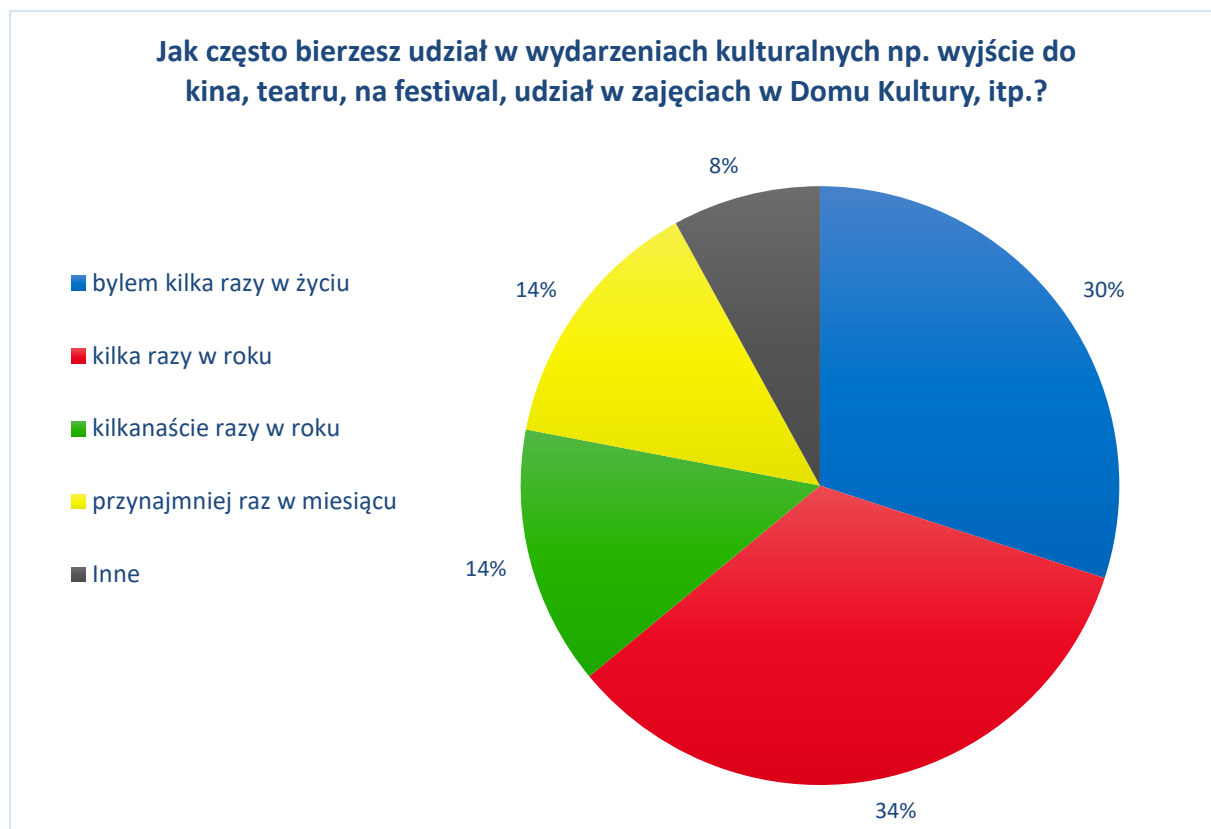
III 3.3. Aktywność społeczna i kulturalna

Wykres 43. Uczestnictwo uczniów w przygotowywaniu akcji lub działań społecznych np. charytatywnych, ekologicznych czy edukacyjnych

Łącznie 64% uczniów deklaruje, że brała udział w działaniach społecznych np. charytatywnych, ekologicznych czy edukacyjnych. W tym najwięcej odpowiedzi dotyczyło konkursów szkolnych (33%) i akcji sprzątania lasu (30%).

Wykres 44. Częstotliwość brania przez uczniów udziału w wydarzeniach kulturalnych

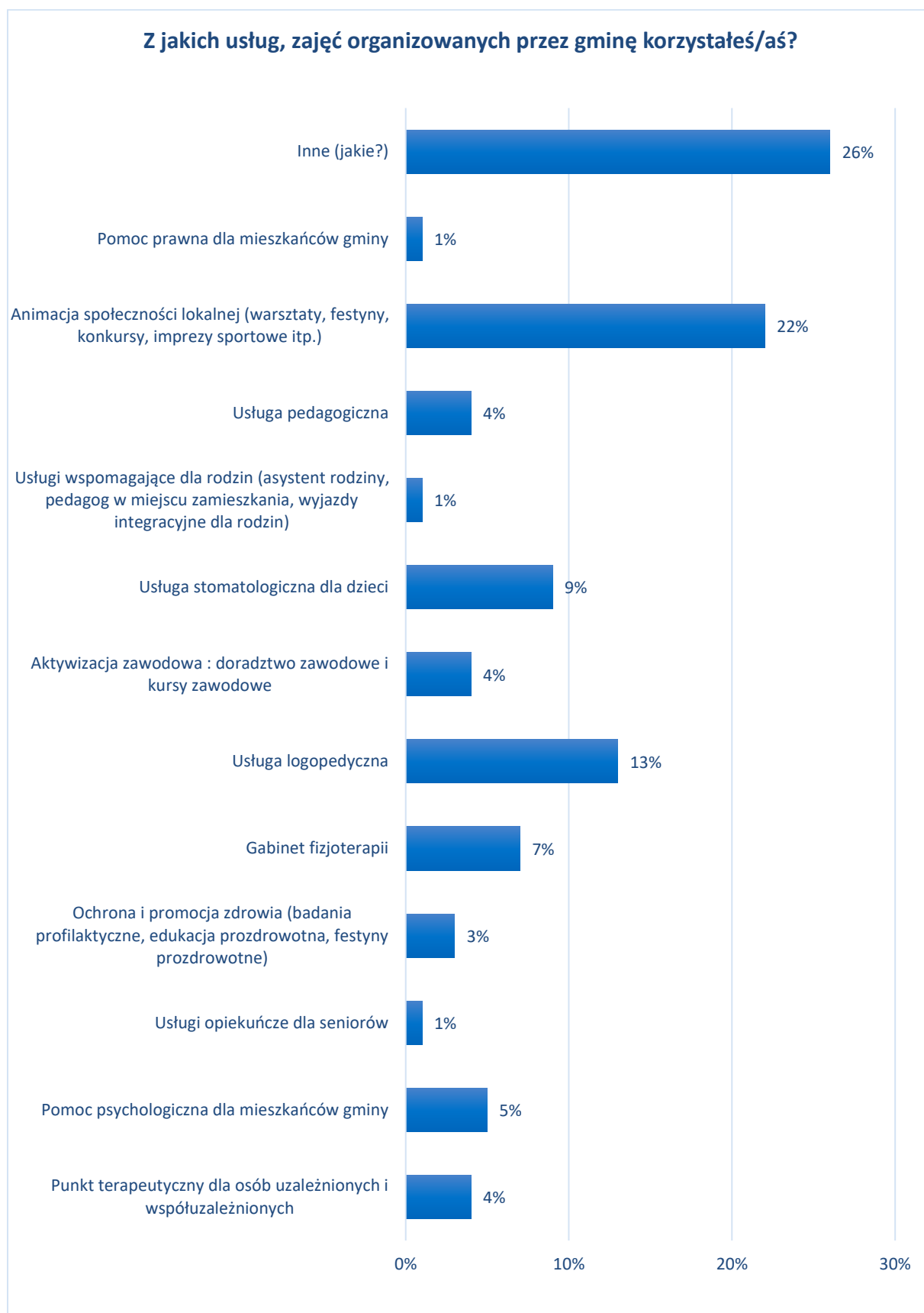
Największa część badanych uczniów (34%) podaje, że uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych kilka razy w roku, a niewiele mniej (30%), że brała w nich dotąd udział kilka razy w życiu.

Taki sam odsetek ankietowanych podaje, że uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych kilkanaście razy do roku (14%) oraz przynajmniej raz w miesiącu (14%).

Pozostałe 8% wskazało na odpowiedź „inne”, lecz bez jej doprecyzowania, co może oznaczać zarówno większą, jak i rzadszą częstotliwość uczestniczenia w różnych wydarzeniach kulturalnych.

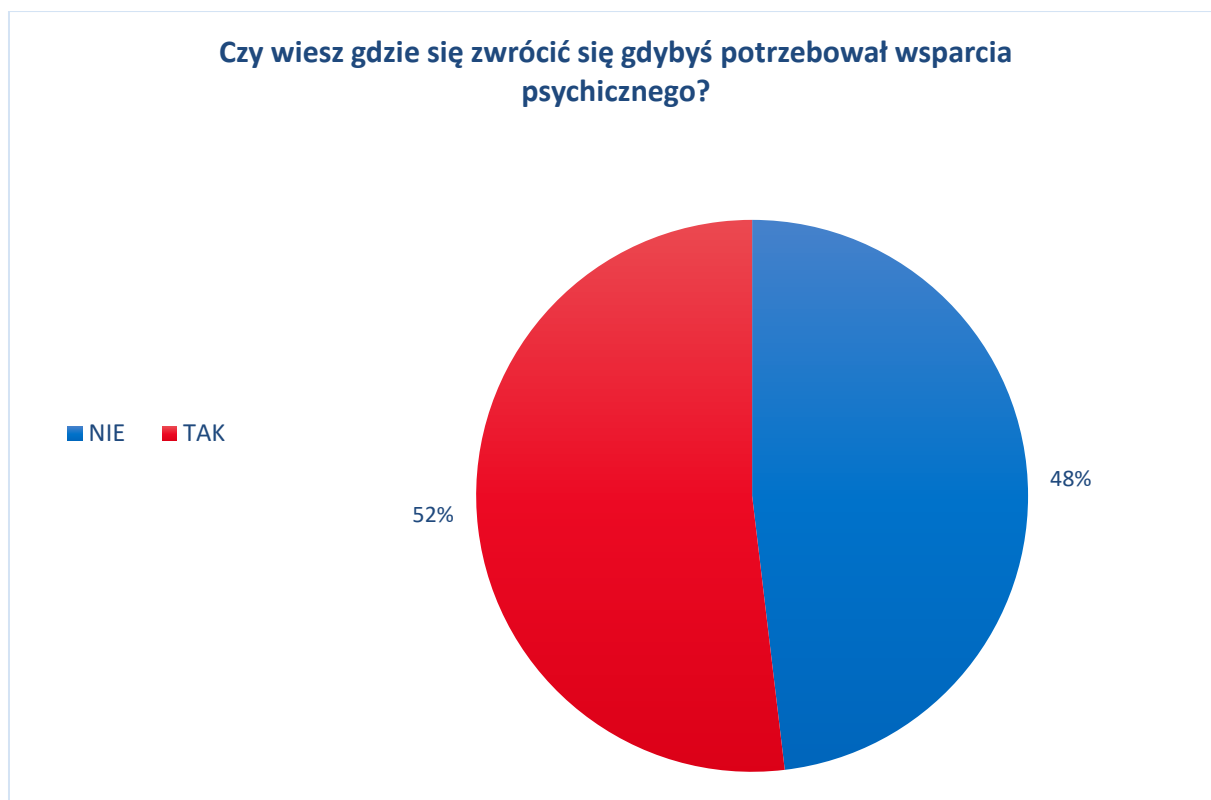

Wykres 45. Rodzaje zajęć organizowanych przez gminę Mrocza, z których korzystali uczniowie

Największa grupa uczniów podaje, że uczestniczyła w innych, niż wymienione usługach organizowanych przez władze gminy Mrocza (26%). Druga w kolejności grupa uczniów wskazała na wydarzenia animujące społeczność lokalną (22%), a trzecia na usługi logopedyczne (13%).

Wykres 46. Wiedza uczniów o miejscu, w którym mogliby w razie potrzeby uzyskać wsparcie psychologiczne

Nieznacznie ponad połowa (52%) uczniów deklaruje, że wie, do jakich miejsc mogą się zwrócić w razie potrzeby wsparcia psychologicznego. Oznacza to, że pozostałe 48% nie ma takiej wiedzy.

Wnioski z diagnozy:

Na podstawie zdiagnozowanych w badaniu potrzeb mieszkańców gminy Mrocza, uczniów uczęszczających do tutejszych szkół podstawowych i kadry CUS w Mroczy zidentyfikowano oczekiwania społeczności lokalnej, w których zakresie należy szczególnie rozwijać usługi społeczne na terenie gminy.

Ustalone potrzeby podzielono na trzy priorytetowe grupy obejmujące:

1. Usługi interwencji kryzysowej
2. Usługi dla osób niesamodzielnych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność
3. Usługi dla społeczności lokalnej (mieszkańców)

W poniższej tabeli przedstawiono zasadnicze wnioski z przeprowadzonego badania oraz przypisane do każdej z ww. grup usług priorytetowe potrzeby.

Tab. 2 Priorytetowe potrzeby społeczne

Lp.	Grupa usług	Priorytetowe potrzeby społeczne
1.	Usługi interwencji kryzysowej	<ul style="list-style-type: none"> • Łącznie 69% badanych uczniów nie jest w pełni zadowolona z możliwości spędzania czasu wolnego i postuluje, aby m.in. zwiększyć dostępność do obiektów sportowych i rekreacyjnych (np. boiska, ścieżki rowerowe i do biegania, basen, plac zabaw). oraz kulturalnych (świetlica, klubokawiarnia, teatr amatorski). W świetle uzyskanych odpowiedzi jest uzasadnione zintensyfikowanie działań animacyjnych Organizatora Społeczności Lokalnej. • Dzieci i młodzież szkolna aktywnie angażuje się w różne akcje charytatywne i społeczne – łącznie 64% badanych uczniów deklaruje, że brała udział w takich przedsięwzięciach, co stanowi ważny potencjał społeczny do rozwijania z myślą o przyszłych, dorosłych obywatelach. • Nieznacznie ponad połowa badanych (52%) twierdzi, że wie, gdzie zwrócić się w razie potrzeby wsparcia psychicznego. Oznacza to, że pozostałe 48% nie ma takiej wiedzy. • W opinii mieszkańców główne działania, które poprawiłyby sytuację rodzin z trudnościami wychowawczymi w gminie to: pomoc terapeutyczna (51% odpowiedzi), poradnictwo specjalistyczne, np. prawne i psychologiczne (50%) i pomoc asystenta rodziny (49%). • Powyższe oba wskazania uzasadniają rozwijanie usług w postaci szeroko pojętej interwencji kryzysowej, obejmującej udzielanie mieszkańcom gminy natychmiastowej specjalistycznej pomocy w przezwyciężaniu różnego rodzaju trudnych sytuacji

		<p>życiowych (w tym np. konsultacje psychologiczne, mediacje, psychoterapia indywidualna grupowa, grupa wsparcia).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trzy główne problemy społeczne młodzieży występujące na terenie gminy to zdaniem dorosłych mieszkańców: brak miejsca spotkań i integracji (65%), spożywanie alkoholu (56%) i niskie zaangażowanie społeczne (53%).
2.	Usługi dla osób niesamodzielnych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> • Zdaniem mieszkańców najbardziej narażone na wykluczenie społeczne są: rodziny i osoby z problemem uzależnień (48% odpowiedzi), osoby starsze i samotne (40%) oraz o niskim statusie materialnym (40%). Zdaniem 30% dotyczy to także osób z niepełnosprawnością. Na pytanie ogólne o skalę zjawiska wykluczenia na terenie gminy, ponad połowa mieszkańców (51%) ocenia je za dość powszechne. • Istnieje potrzeba wspierania osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z ponad połową wskazań ta grupa mieszkańców gminy boryka się głównie z barierami architektonicznymi (54,32%) i brakiem ofert pracy (63%). Nie sposób przy tym pominąć konieczności wsparcia dla opiekunów faktycznych osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. • Dwa główne problemy osób starszych, którym trzeba przeciwdziałać to zdaniem dorosłych mieszkańców problemy zdrowotne (54% odpowiedzi) i samotność (58%). • Kadra instytucji pomocowych i mieszkańcy wyraźnie dostrzegają potrzebę prowadzenia różnorodnych działań z myślą o osobach starszych i z niepełnosprawnością (w tym. m.in. poradnictwa, zajęć kulturalnych, integracyjnych i rekreacyjnych, usług opiekuńczych i wspierających w codziennym funkcjonowaniu). • W odpowiedzi na wskazane różnorodne problemy i potrzeby osób starszych oraz z niepełnosprawnością należy rozwijać m.in. usługę pomocy sąsiedzkiej, transportu door to door i usługę dowożenia posiłków, szczególnie osób samotnych, chorych i niesamodzielnych, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają wsparcia. • Ponadto w świetle uzyskanych odpowiedzi jest zasadne zorganizowanie na terenie gminy Klubów Samopomocy dla Seniorów, jako miejsc zapewniających takim osobom potrzebującym wszechstronnego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
3.	Usługi dla społeczności lokalnej (mieszkańców)	<ul style="list-style-type: none"> • Z przeprowadzonych badań wynika, że należy zwiększyć dostępność dla mieszkańców do porad psychologicznych, terapeutycznych i pedagogiczno-wychowawczych. W świetle 65% odpowiedzi główną przyczyną bezradności rodziców w sprawach-opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego stanowią uzależnienia, a w 58% niskie umiejętności rodzicielskie. Natomiast 43% odpowiedzi wskazuje wprost na potrzebę zapewnienia pomocy psychologicznej dla mieszkańców gminy. Uzyskane wskazania uzasadniają potrzebę rozwoju usług w zakresie interwencji kryzysowej.

		<ul style="list-style-type: none"> Większość badanych mieszkańców dostrzega potrzebę rozwoju oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego. W tym połowa (50%) jest zdania, że na terenie gminy dzieje się za mało wydarzeń kulturalnych. W świetle uzyskanych odpowiedzi jest uzasadnione zintensyfikowanie działań animacyjnych Organizatora Społeczności Lokalnej. Zdaniem 69% badanych dorosłych mieszkańców władze gminy powinny skoncentrować się na tworzeniu warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Badana kadra instytucji pomocowych zwróciła uwagę na relatywnie niski poziom aktywności społecznej mieszkańców i ich zainteresowanie lokalnymi sprawami. Zdaniem 65% z nich są one na przeciętnym poziomie, a 20% słabe lub wręcz bardzo słabe. Z tego wynika potrzeba organizowania działań integracyjnych oraz wydarzeń sąsiedzkich. Ponadto należy wspierać działalność organizacji zrzeszających osoby zainteresowane sprawami publicznymi (zgodnie z postulatem 60% odpowiedzi pracowników kadr), częstsze spotkania i konsultacje mieszkańców z radnymi (70%) i NGO (55%). Uzyskane odpowiedzi uzasadniają potrzebę wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych na terenie gminy. Pracownicy instytucji pomocowych niemal jednogłośnie uznali, że najważniejszym lokalnym problemem jest słabo rozwinięta sieć komunikacji zbiorowej w gminie (95%) i z sąsiednimi gminami (90%), co uzasadnia rozwój usług transportu door to door.
--	--	--

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1/ PAKIET USŁUG W ZAKRESIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ					
Nazwa usługi	Zakres usługi	Podmiot realizujący	Planowana liczba osób objętych Programem	Koszt	Źródła finansowania
Usługi interwencji kryzysowej	<ul style="list-style-type: none"> kontynuacja świadczenia usługi w postaci udzielania natychmiastowej specjalistycznej pomocy w przezwyciężaniu różnego rodzaju trudnych sytuacji życiowych typu: nagłe zdarzenia (śmierć, wypadek, choroba - ostra, nieuleczalna, choroba psychiczna, rozwód, niepełnosprawność, stres, przemoc). konsultacje psychologiczne indywidualne w budynku CUS w Mroczy mediacje psychoterapia indywidualna grupowa grupa wsparcia 	Gmina Mroczka/ CUS Mroczka. Możliwe powierzenie na rzecz PES/NGO	100 osób na rok / 120 w całym okresie programu	136 350zł	W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mroczka na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza
2/ PAKIET DLA OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZE WZGLĘDU NA WIEK, CHOROBE LUB NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					

Nazwa usługi	Zakres usługi	Podmioty realizujące	Planowana liczba osób objętych Programem	Koszt	Źródło finansowania
Wsparcie opiekunów faktycznych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	<ul style="list-style-type: none"> • odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa • spotkania grupowe ze specjalistami (z pielęgniarką, ratownikiem medycznym, doradcą podatkowym, pracownikiem PEFRON, • konsultacje indywidualne ze specjalistami: (fizjoterapeutą, dietetykiem) • poradnictwo z psychologiem, psychoterapeutą, pedagogiem, prawnikiem (indywidualne i grupowe) w ramach grupy wsparcia • grupa wsparcia • opieka wytchnieniowa dla osoby zależnej 	Gmina Mrocza/ CUS Mrocza. Możliwe powierzenie na rzecz PES/NGO	10 osób na rok/ 30 w całym okresie programu	149 580zł	W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza
Utworzenie i funkcjonowanie 4 Klubów Samopomocy dla Seniorów	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym z powodu wieku (65+) poprzez ofertę 4 klubów: w Mroczy w Budynku CUS oraz 3 Klubach w wybranych świetlicach wiejskich na terenie gminy • warsztaty z psychologiem • warsztaty terapii (ergoterapii, arteterapii) • spotkania ze specjalistami (np. dietetyk, doradca podatkowy, pracownik ZUS) • warsztaty z informatykiem „Podróże w sieci” • poradnictwo prawne • zajęcia ogólnorozwojowe (zajęcia nordic walking, ćwiczenia na sali gimnastycznej, zajęcia kulinarne) • wyjazdy integracyjne - 10 wyjazdów integracyjnych i 1 prozdrowotny • piknik integracyjny 	Gmina Mrocza/CUS Mrocza. Możliwe powierzenie na rzecz PES/NGO	28 os. (wiek: 65+) / rok w 4 lokalizacjach, a 34 w całym okresie programu	1 374 963,82zł 50 400zł	W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza Wkład własny Gminy- opłaty pobierane od uczestników w/w projektu
Usługa pomoc sąsiedzka	<ul style="list-style-type: none"> • usługi kierowane szczególnie dla osób samotnych, chorych i niesamodzielnych, które ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność wymagają wsparcia • sąsiedzkie usługi opiekuńcze wspierające w codziennym funkcjonowaniu 	Gmina Mrocza/CUS Mrocza.	30 osób na rok/ 34 w całym okresie programu	684 000zł	W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze

					Europejskie dla Kujaw i Pomorza
Usługa dowożenia posiłków	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie dowozu posiłków do mieszkańców gminy Mrocza, szczególnie osób samotnych, chorych i niesamodzielnych, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają wsparcia. 	Gmina Mrocza/CUS Mrocza. Możliwe powierzenie na rzecz PES/NGO	30 osób na rok/ 36 w całym okresie programu	106 900zł	<p>W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza</p> <p>Wkład własny Gminy- opłaty pobierane od uczestników w/w projektu</p>
Zapewnienie transportu door to door	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie transportu typu door to door w szczególności dla osób zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym (w szczególności osób starszych i z niepełnosprawnością) w celu umożliwienia im skorzystania z podstawowych usług takich jak wizyta w przychodni, poradni specjalistycznej, urzędzie ale również dojazd do szkół, placówek kulturalno-oświatowych itp. • zakup specjalistycznego samochodu dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnością i niesamodzielnych • zatrudnienie kierowcy oraz asystenta/opiekuna. 	Gmina Mrocza/CUS Mrocza.	50 osób na rok/ 60 w całym okresie programu	1 480 247,64zł	<p>W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza</p> <p>Wkład własny Gminy- opłaty pobierane od uczestników w/w projektu</p>

	świadczących pomoc osobom starszym • wsparcie imprez na rzecz osób z niepełnosprawnością (np. WKTON) • organizacja wydarzeń dla ogółu społeczności lokalnej (piknik z okazji Dnia Dziecka) • kampanie społeczne - kampania promująca wolontariat połączona ze spotkaniem (w związku z dniem wolontariusza 5.12 i Mikołajkami) • spotkania z przedstawicielami PES, fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami ze środowiska lokalnego celem współpracy na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunów				Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza
Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych	• rozwój współpracy samorządu lokalnego z pes/ngo, w szczególności w formie powierzanych do realizacji zadań publicznych oraz wsparcia pozafinansowego, zgodnie z założeniami Wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2025-2029 • upowszechnianie informacji o świadczonych przez CUS usługach, jak również włączenie społeczności lokalnej, pes/ngo i inicjatyw nieformalnych w działania na rzecz osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez takie działania jak: promowanie wolontariatu, udział we wspólnych wydarzeniach/ inicjatywach/ zajęciach tematycznych, spotkaniach tematycznych.	Gmina Mrocza/ CUS Mrocza. Możliwe powierzenie na rzecz PES/NGO	Bez ograniczeń	8 068,78 zł	W ramach projektu „Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Gminie Mrocza na lata 2024-2026” nr FEKP.08.24-IŻ.00-0009/23 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza

V. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

Wskaźniki rezultatu i produktu

Celem monitorowania i oceny działań określonych w LPDUS jest dostarczanie niezbędnych informacji dotyczących stopnia realizowanych usług oraz ich adekwatności do przyjętych celów i wskaźników monitorowania.

Za monitorowanie Programu odpowiedzialne jest Centrum Usług Społecznych w Mroczu. Monitoring i ocena bazują na zbieraniu, gromadzeniu i analizie danych ilościowych oraz jakościowych dotyczących prowadzonych usług społecznych.

Wskaźniki efektywności/mierniki, które zostaną wykorzystane przy tworzeniu narzędzi monitoringu i efektywności do realizowanych w CUS usług to:

1) wskaźniki ilościowe realizowanych usług:

- liczba osób korzystających z usług społecznych: rejestr wniosków/kwalifikacji;
- liczba usług społecznych określonych w katalogu usług: Program Usług Społecznych;
- liczba zrealizowanych usług: wewnętrzny rejestr wniosków/kwalifikacji;
- liczba podmiotów realizujących usługi społeczne: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń;
- liczba partnerstw/porozumień międzysektorowych zawartych w związku z realizacją LPDUS; ewidencja zawartych umów/porozumień;
- liczba indywidualnych planów usług społecznych; rejestr indywidualnych planów usług społecznych;
- liczba działań wspierających: ewidencja działań/wydarzeń.

2) wskaźniki jakościowe realizowanych usług:

- poziom zadowolenia odbiorców usług; rozmowy podsumowujące IPUS;
- poziom zadowolenia odbiorców usług; sposób pomiaru: ankieta zadowolenia;
- kompetencje osób realizujących usługi; sposób pomiaru: ankieta zadowolenia;
- dostępność usług w zakresie odpowiadającym potrzebom mieszkańców; sposób pomiaru: ankieta zadowolenia.